

**Analiza rozwoju ruchu turystycznego
w kontekście ochrony
najcenniejszych siedlisk przyrodniczych
w PK „Góry Opawskie”**

Autor: Chorągiew Opolska ZHP

2022

SPIS TREŚCI

I. Wielkość i natężenie ruchu turystycznego na poszczególnych szlakach pieszych w Parku Krajobrazowym „Góry Opawskie”	3
II. Charakterystyka respondentów	7
III. Struktura ruchu turystycznego	12
1. Cele wizyty	12
2. Charakter pobytu w Górach Opawskich	14
3. Czas pobytu w Górach Opawskich	14
4. Forma organizacji wyjazdu w Góry Opawskie	15
5. Częstotliwość przyjazdów w Góry Opawskie	16
6. Użyty środek transportu	17
7. Współuczestnicy podróży w Góry Opawskie	18
8. Miejscowość i rodzaj wykorzystywanego obiektu noclegowego	20
IV. Atrakcyjność turystyczna Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”	22
V. Wizja rozwoju parku krajobrazowego z punktu widzenia respondentów	25
VI. Świadomość przyrodnicza respondentów oraz ich postawy wobec istnienia parku krajobrazowego	27
VII. Źródła informacji na temat parku krajobrazowego, korzystanie z oferty oddziału Zespołu Opolskich Parków Krajobrazowych	31
Podsumowanie wyników badań i rekomendacje dotyczące rozwoju turystycznego	35

I. Wielkość i natężenie ruchu turystycznego na poszczególnych szlakach pieszych w Parku Krajobrazowym „Góry Opawskie”

W dniach 27.08.2022 - 13.10.2022 przeprowadzono liczenie turystów na poszczególnych szlakach pieszych w Parku Krajobrazowym „Góry Opawskie”. Liczenie odbywało się przy zachowaniu warunku sprzyjającej pogody (brak opadów). Wyznaczono łącznie 10 punktów pomiarowych, na następujących szlakach pieszych:

- *niebieski (Prudnik-Dębowiec-Prudnik),*
 1. Kobylica
 2. Nowy Klasztor
- *czerwony (Prudnik – Pokrzywna - Biskupia Kopa – Jarnołtówek - Przełęcz Siodło - Głucholazy),*
 3. Zaginione miasto Rosenau
 4. Zamkowa Góra
- *niebieski (Pokrzywna – Jarnołtówek - Pokrzywna),*
 5. Olszak
 6. Gwarkowa Perć (drabina)
- *żółty (Głucholazy - Przednia Kopa - Głucholazy),*
 7. Góra Chrobrego (Schronisko)
 8. Fontanna Amorek
- *niebieski (Głucholazy - Przełęcz Siodło - Głucholazy),*
 9. Studnia Jakubowa
- *żółty (Pokrzywna - Biskupia Kopa - Jarnołtówek),*
 10. Schronisko na Kopie Biskupiej

Liczenie prowadzono łącznie przez 9 dni: 6 dni pomiarowych w okresie sierpień lub wrzesień w dwa dowolne weekendy (4 dni pomiarowe) i dwa dni robocze, za wyjątkiem piątków (2 dni pomiarowe) w każdym punkcie pomiarowym; 3 dni pomiarowe we wrześniu lub październiku w jeden dowolny weekend (2 dni pomiarowe) i jeden dzień roboczy, za wyjątkiem piątku (1 dzień pomiarowy) w każdym punkcie pomiarowym. Za „Dzień pomiarowy” rozumie się czas aktywności turystów na szlakach. Zgodnie z założeniami, każdorazowo liczenie trwało 10 godzin - od 8⁰⁰ do 18⁰⁰.

Szlak niebieski (Prudnik - Dębowiec - Prudnik)									
Kobylica	27.08 (sb.)	28.08 (nd.)	6.09 (wt.)	14.09 (czw.)	24.09 (sb.)	25.09 (nd.)	1.10 (sb.)	2.10 (nd.)	3.10 (pn.)
	154	182	21	17	89	75	36	40	12
Nowy Klasztorek	3.09 (sb.)	4.09 (nd.)	8.09 (czw.)	10.09 (sb.)	11.09 (nd.)	20.09 (wt.)	29.09 (czw.)	1.10 (sb.)	2.10 (nd.)
	659	798	142	438	503	86	77	240	584
Szlak czerwony (Prudnik - Pokrzywna - Biskupia Kopa - Jarnołówek - Przełęcz Siodło - Głuchołazy)									
Rosenau	27.08 (sb.)	28.08 (nd.)	30.08 (wt.)	8.09 (czw.)	10.09 (sb.)	11.09 (nd.)	17.09 (sb.)	18.09 (nd.)	27.09 (wt.)
	1420	1547	423	102	485	511	211	154	43
Zamkowa Góra	7.09 (śr.)	10.09 (sb.)	11.09 (nd.)	24.09 (sb.)	25.09 (nd.)	28.09 (śr.)	1.10 (sb.)	2.10 (nd.)	6.10 (czw.)
	28	97	85	65	70	24	35	41	36
Szlak niebieski (Pokrzywna-Jarnołówek-Pokrzywna)									
Olszak	31.08 (śr.)	3.09 (sb.)	4.09 (nd.)	5.09 (pn.)	17.09 (sb.)	18.09 (nd.)	8.10 (sb.)	9.10 (nd.)	13.10 (czw.)
	78	92	99	25	153	177	74	83	76
Gwarkowa Perć	1.09 (czw.)	3.09 (sb.)	4.09 (nd.)	12.09 (pn.)	17.09 (sb.)	18.09 (nd.)	27.09 (wt.)	24.09 (sb.)	25.09 (nd.)
	85	511	489	53	445	458	87	256	344

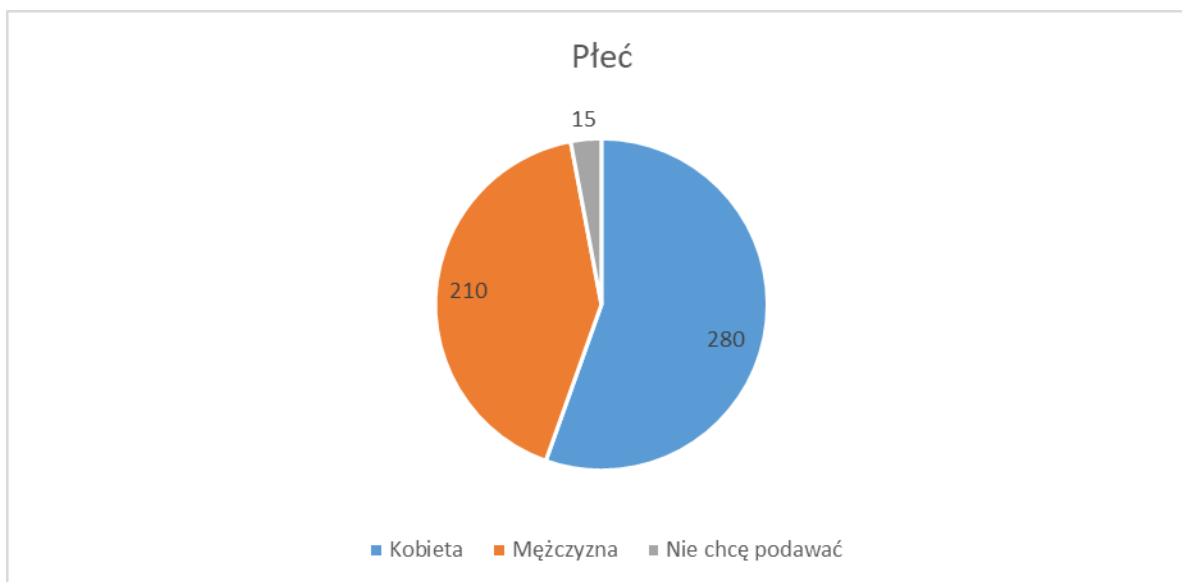
Szlak żółty (Głucholazy - Przednia Kopa - Głucholazy)									
Góra Chrobrego	27.08 (sb.)	28.08 (nd.)	30.08 (wt.)	7.09 (śr.)	17.09 (sb.)	18.09 (nd.)	24.09 (sb.)	25.09 (nd.)	29.09 (czw.)
	189	254	121	48	158	141	265	217	31
Fontanna Amorek	6.09 (wt.)	14.09 (śr.)	17.09 (sb.)	18.09 (nd.)	24.09 (sb.)	25.09 (nd.)	28.09 (śr.)	1.10 (sb.)	2.10 (nd.)
	877	811	856	984	621	750	254	347	385
Szlak niebieski (Głucholazy - Przełęcz Siodło - Głucholazy)									
Studnia Jakubowa	27.08 (sb.)	28.08 (nd.)	12.09 (pn.)	15.09 (wt.)	17.09 (sb.)	18.09 (nd.)	24.09 (sb.)	25.09 (nd.)	29.09 (czw.)
	158	176	24	48	50	42	47	43	17
Szlak żółty (Pokrzywna - Biskupia Kopa - Jarnołówce)									
Schronisko na Kopie Biskupiej	27.08 (sb.)	28.08 (nd.)	6.09 (wt.)	14.09 (czw.)	24.09 (sb.)	25.09 (nd.)	1.10 (sb.)	2.10 (nd.)	3.10 (pn.)
	2145	1879	256	344	727	550	659	597	222

Na podstawie przeprowadzonego liczenia turystów można stwierdzić, że:

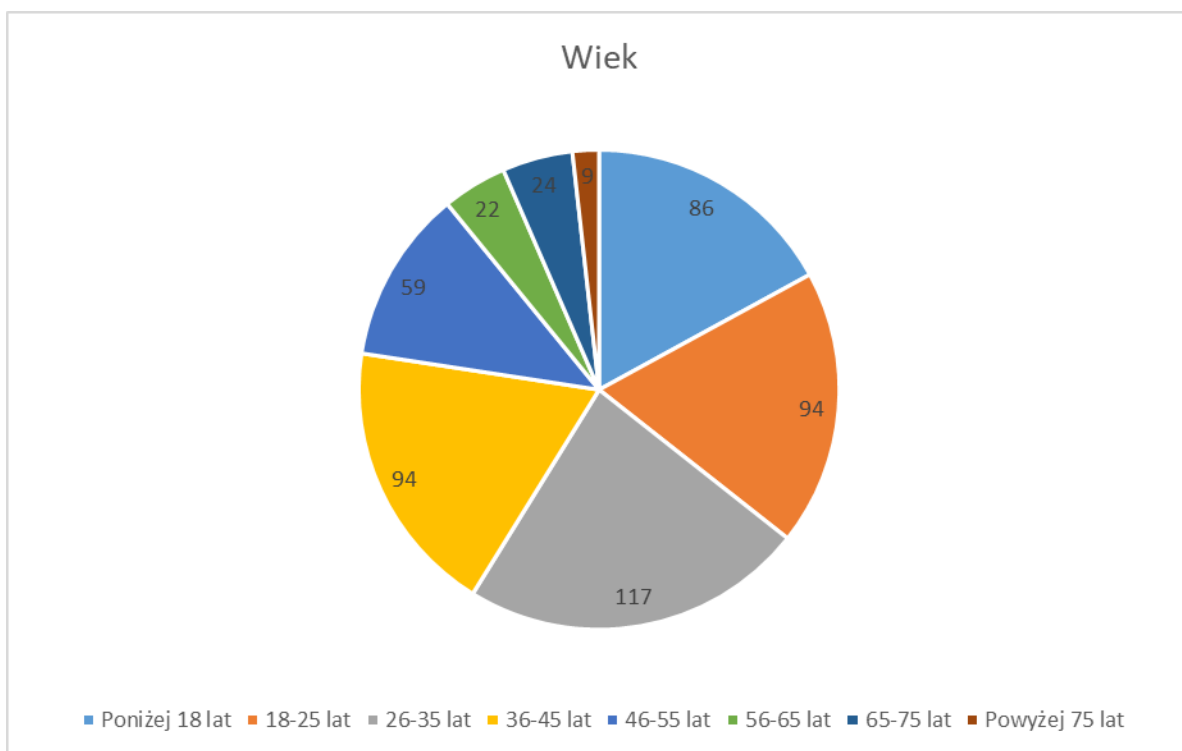
- Liczba turystów odwiedzających Park Krajobrazowy Góry Opawskie jest większa w weekendy niż w dni robocze.
- Z punktów, w których prowadzone było badanie najmniej uczęszczane okazały się Zamkowa Góra i Kobylica.
- Największą popularnością cieszy się natomiast Kopa Biskupia, schronisko na niej zlokalizowane przyciąga wielu turystów, a dodatkowym walorem jest fakt, że szczyt zaliczany jest do Korony Gór Polskich jako najwyższy wierzchołek Gór Opawskich.
- Ze wszystkich punktów pomiarowych najbardziej uczęszczane były te na szlakach prowadzących bezpośrednio na Kopę Biskupią.
- Liczba turystów w okresie od sierpnia do października stopniowo maleje - pora roku ma znaczenie dla natężenia ruchu, chętniej wybierane są cieplejsze miesiące, co można wykorzystać w planach rozwojowych obszaru Parku Krajobrazowego np. w planowaniu przyszłych imprez na terenie Parku.

II. Charakterystyka respondentów

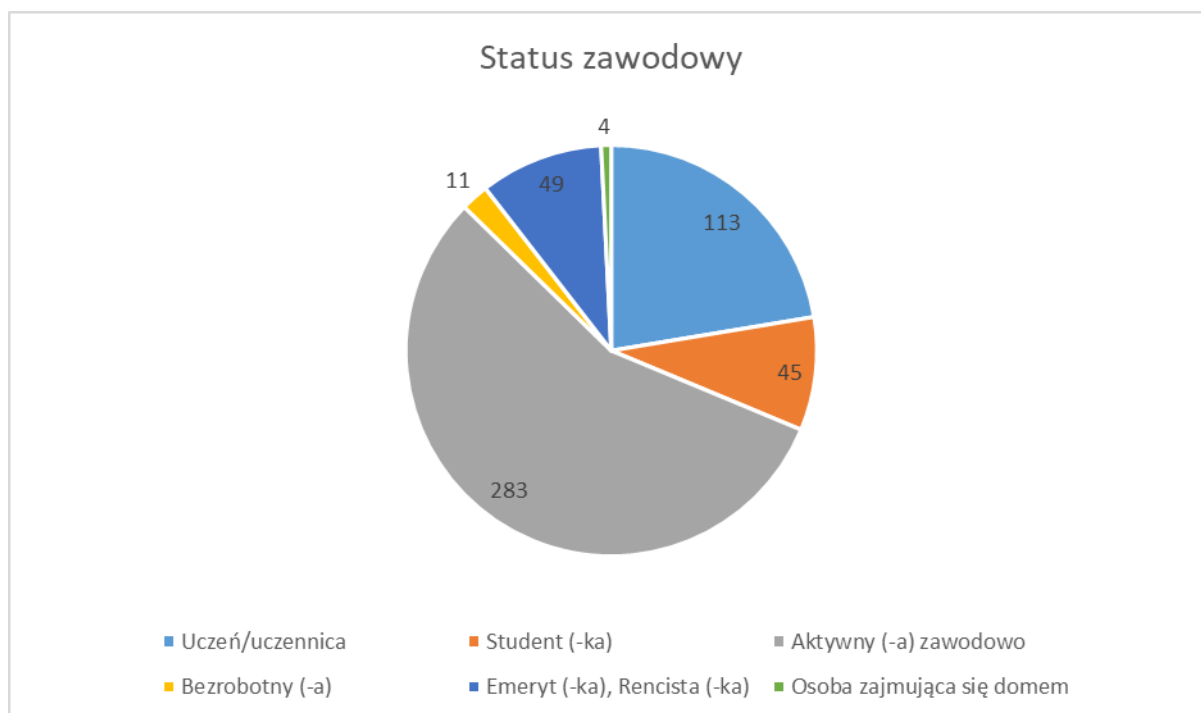
W badaniu wzięło udział łącznie 505 osób (400 osób w trybie stacjonarnym, na terenie Parku Krajobrazowego Góry Opawskie oraz 105 osób w trybie zdalnym poprzez ankietę online).

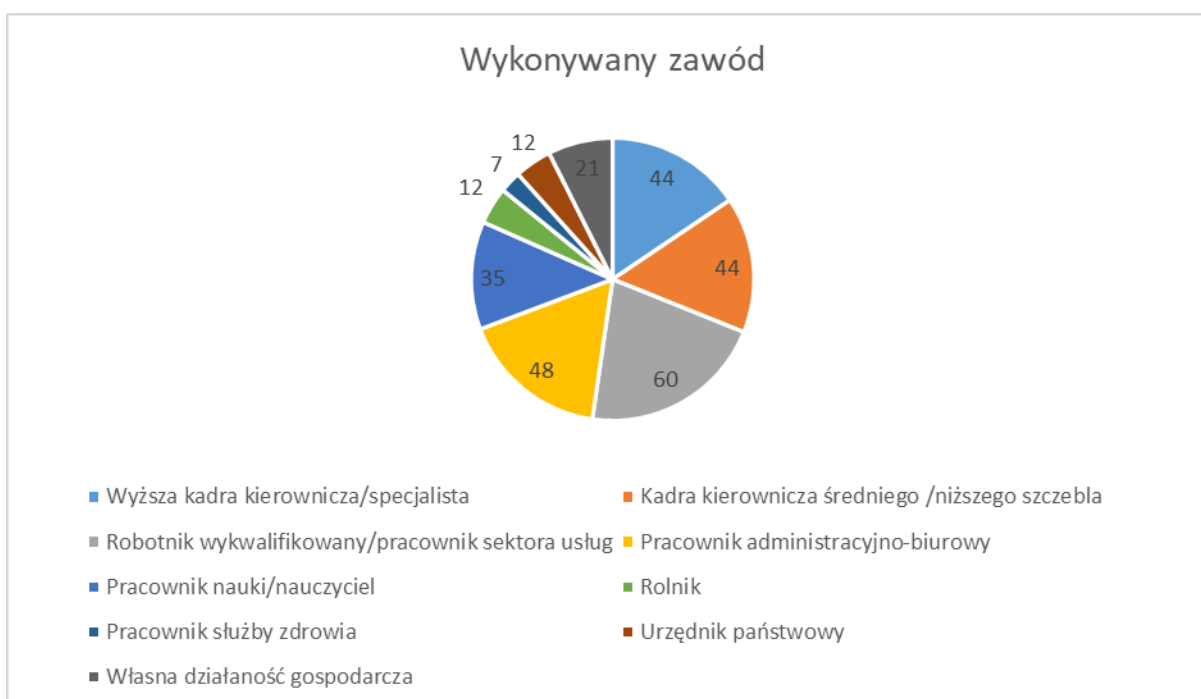
Odpowiedzi na zadane pytania udzieliło 280 kobiet (55,45%) i 210 mężczyzn (41,58%). Wśród ankietowanych 15 osób (2,97%) odmówiło wskazania płci.

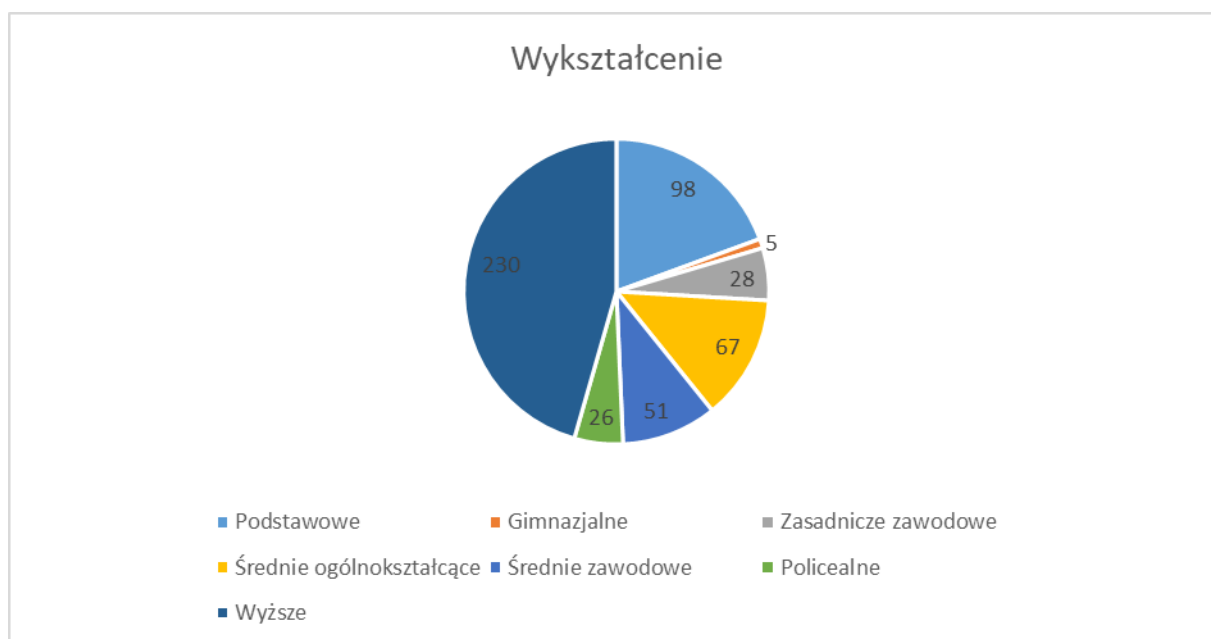
Wiek respondentów był zróżnicowany, jednakże najczęściej były to osoby w wieku 18-45 lat (305 osób - 60,4%), a dokładniej 26-35 lat (117 osób - 23,17%). Najmniejsza grupa respondentów to osoby w wieku powyżej 56 lat (łącznie 55 osób – 10,89%).

Największą grupą ankietowanych były osoby aktywne zawodowo (283 - 56,04%) oraz uczniowie i uczennice (113 – 22,38%). Wśród respondentów pojawili się także emeryci i renciści (49 – 9,7%), studenci (45 - 8,91%), bezrobotni (11 – 2,18%), a także osoby zajmujące się domem (4 – 0,8 %).

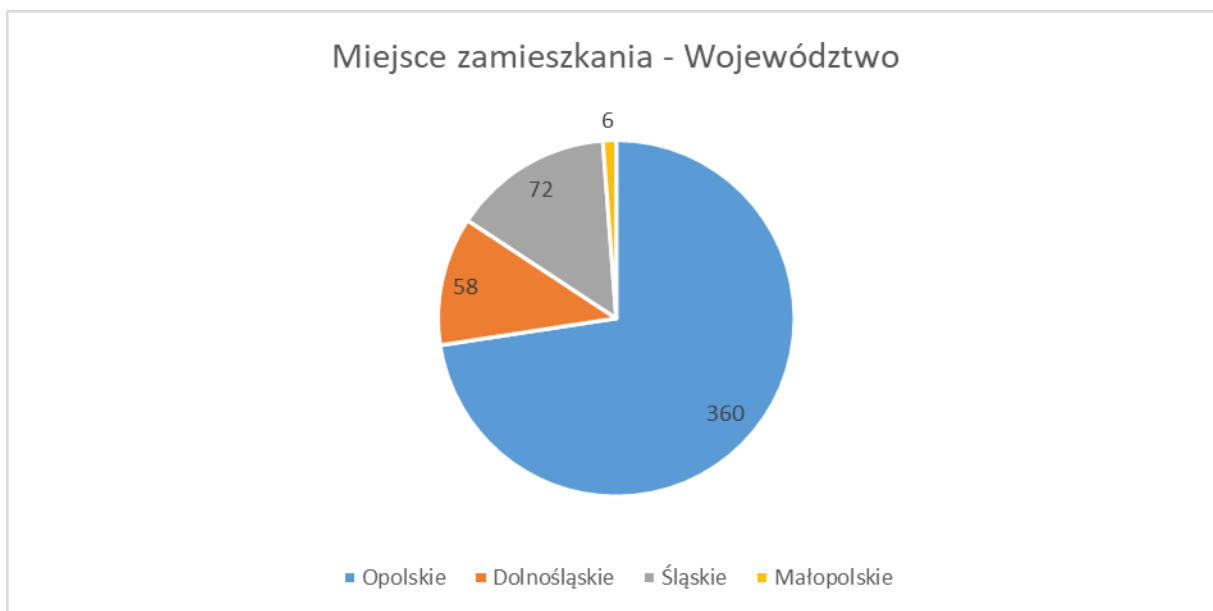

Wśród osób aktywnych zawodowo najczęściej byli to robotnicy wykwalifikowani / pracownicy sektora usług (60 – 21,2%), pracownicy administracyjno-biurowi (48 – 16,96%), wyższa kadra kierownicza i specjaliści (44 – 15,55%), kadra kierownicza średniego i niższego szczebla (44 – 15,55%) oraz pracownicy nauki/nauczyciele (35 – 12,37%). Pośród osób aktywnych zawodowo pojawili się także rolnicy (12 – 4,24%), urzędnicy państwowi (12 – 4,24%), pracownicy ochrony zdrowia (7 – 2,47%), a także osoby posiadające własną działalność gospodarczą (21 – 7,42%).

Respondenci to w 45,54% osoby z wyższym wykształceniem (230 osób), w 19,41% osoby z wykształceniem podstawowym (98 osób), w 13,27% osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (67 osób) i średnim zawodowym (10,1% - 51 osób). W badaniu wzięły udział także osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym 28 osób – 5,54%, policealnym 26 osób – 5,15% oraz gimnazjalnym 5 osób 0,99%.

Większość ankietowanych to osoby zamieszkujące Polskę (496 osób – 98,22%), jednakże w badaniu wzięły także udział osoby zamieszkujące Włochy (4 osoby - 0,79%), Francję (3 osoby – 0,59%) i Niemcy (2 osoby – 0,4%).

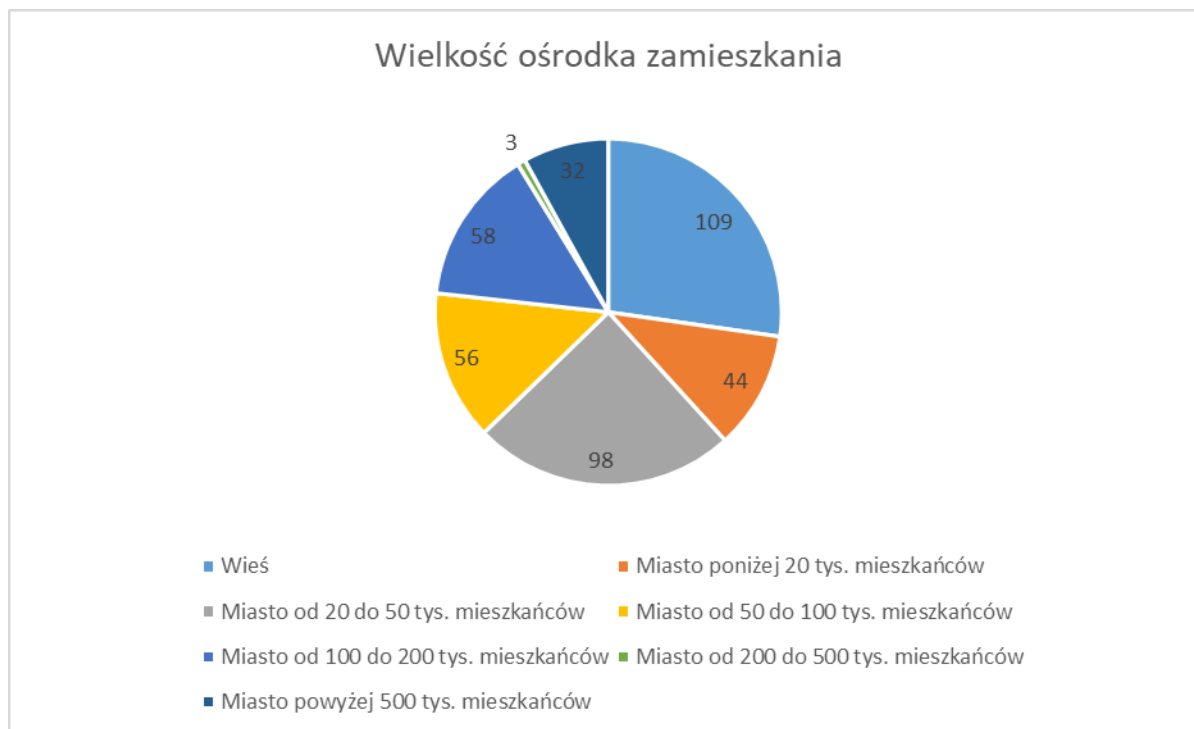

Wśród osób wskazujących Polskę jako miejsce zamieszkania najwięcej ankietowanych pochodzi z województwa opolskiego (360 osób - 72,58%). Wśród badanych pojawili się także mieszkańcy województwa śląskiego (72 osoby – 14,52%), dolnośląskiego (58 osób – 11,69%) i małopolskiego (6 osób – 1,21%).

W badaniu wzięły udział osoby mieszkające w Polsce na terenie czterech województw w czterdziestu gminach. Ilość osób z poszczególnych gmin rozkłada się następująco:

- Ankietowani z województwa opolskiego zamieszkują gminy: Nysa (93 osoby), Prudnik (64 osoby), Opole (40 osób), Głuchołazy (30 osób), Krapkowice (24 osoby), Otmuchów (16 osób), Grodków (15 osób), Lubrza (12 osób), Korfantów (10 osób), Łambinowice (10 osób), Kędzierzyn Koźle (8 osób), Kolonowskie (6 osób), Prószków (5 osób), Brzeg (5 osób), Zdzeszowice (4 osoby), Ozimek (3 osoby), Paczków (2 osoby), Zębowice (2 osoby), Strzelce Opolskie (1 osoba), Popielów (1 osoba), Pokój (1 osoba) i Głogówek (1 osoba).
- Ankietowani z województwa śląskiego zamieszkują gminy: Piekary Śląskie (26 osób), Zabrze (20 osób), Wodzisław Śląski (11 osób), Racibórz (5 osób), Dąbrowa Górnicza (5 osób), Tarnowskie Góry (3 osoby), Lubliniec (3 osoby), Katowice (2 osoby), Częstochowa (2 osoby), Popów (1 osoba).

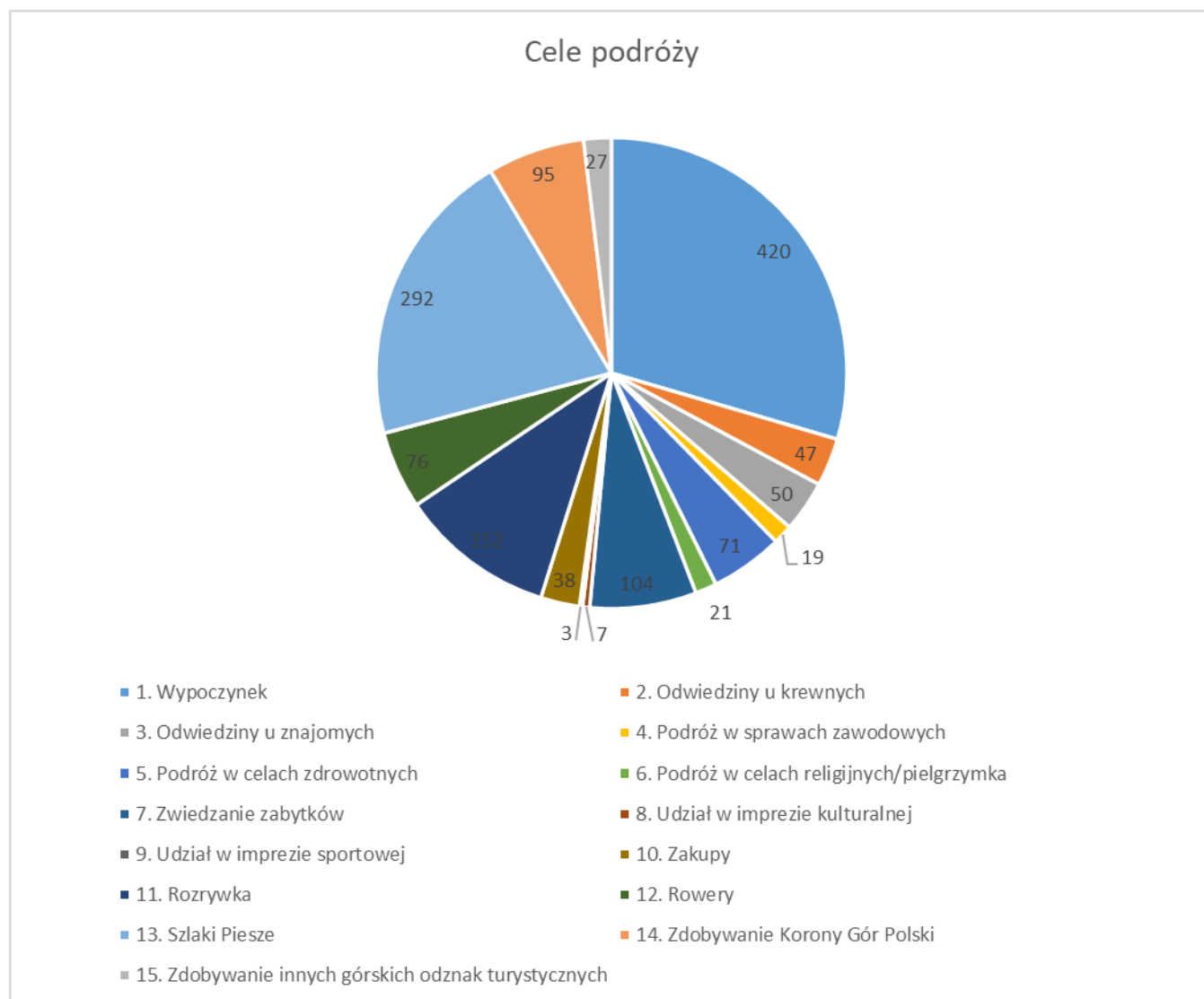
- Ankietowani z województwa dolnośląskiego zamieszkują gminy: Wrocław (41 osób), Kłodzko (6 osób), Karpacz (5 osób), Trzebnica (4 osoby) oraz jedna osoba z gminy Milicz.
- Ankietowani z województwa małopolskiego zamieszkują gminę Nowy Targ (3 osoby) i gminę Kraków (3 osoby).

Największa ilość respondentów zamieszkuje wsie (136 osób – 26,93 %) oraz miasta w wielkości od 20 do 50 tysięcy mieszkańców (127 osób – 25,15 %). Wśród ankietowanych 71 osób zamieszkuje miasta poniżej 20 tysięcy mieszkańców, 62 osoby mieszkają w mieście od 100 do 200 tysięcy mieszkańców oraz 61 osób w mieście od 50 do 100 tysięcy mieszkańców. Miasta powyżej 500 tysięcy mieszkańców zamieszkuje 41 ankietowanych, a tylko 6 osób mieszka w mieście o wielkości od 200 do 500 tysięcy mieszkańców.

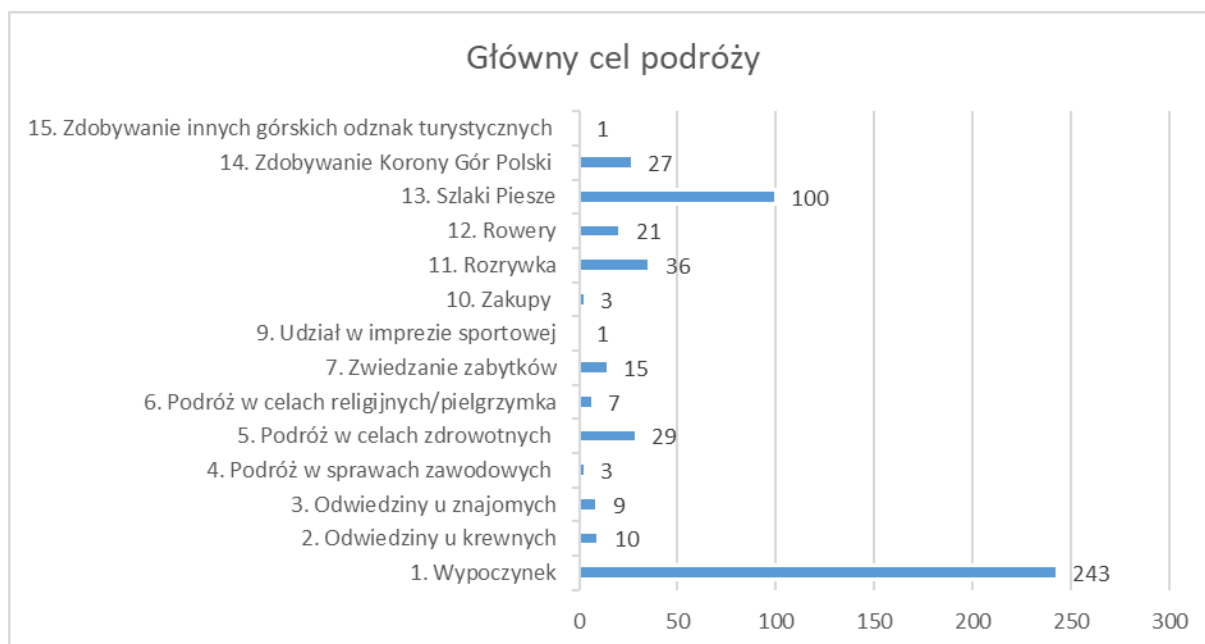
III. Struktura ruchu turystycznego

1. Cele wizyty

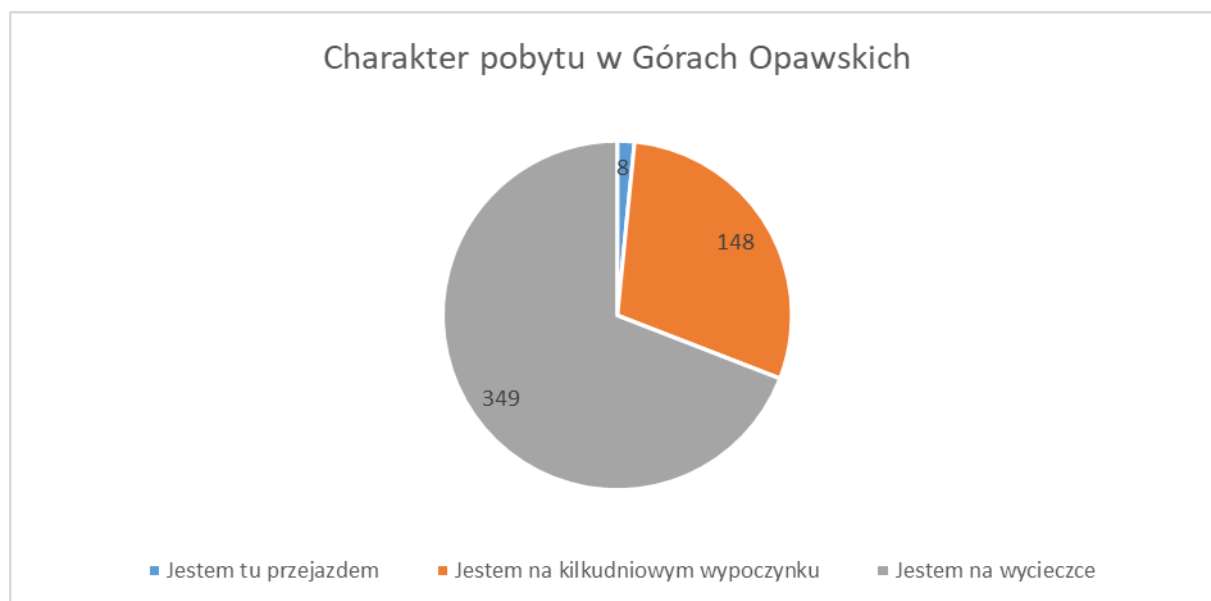
Pierwsze pytanie w ankiecie dotyczyło celów podróży w Góry Opawskie. Respondenci, którzy odpowiadali na pytania ankietowe w formie papierowej wskazywali cele aktualnej wizyty, natomiast respondenci internetowi odpowiadali w odniesieniu do swojej ostatniej podróży. Analogicznie sytuacja wyglądała w kolejnych pytaniach. Ankietowani mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź i większość z nich skorzystała z tej możliwości, wskazując w odpowiedzi kilka celów. Aż 83 % respondentów jako jeden z celów swojego wyjazdu wskazało Wypoczynek. Drugą najpopularniejszą odpowiedzią było korzystanie ze Szlaków Pieszych (58%). Dość dużą część odpowiedzi stanowiły także Rozrywka (30%), Zdobywanie Korony Gór Polski (19%), Rowery (15%), Zwiedzanie zabytków (21%), Cele zdrowotne (14%). 50 osób (9,9%) wskazało Odwiedziny u krewnych, a 47 osób (9,3%)

Odwiedziny u znajomych. 38 osób wskazało, że celem ich podróży w Góry Opawskie były zakupy. 27 respondentów w swojej odpowiedzi wskazało jako cel zdobywanie górskich odznak turystycznych innych niż odznaka zdobywcy Korony Gór Opawskich. Wśród wymienionych odznak pojawiły się: GOT - Górską Odznaką Turystyczną, Korona Gór Opawskich. 21 respondentów określiło swój wyjazd jako podróż w celach religijnych (4,1%), a 19 jako podróż w celach zawodowych (3,7%). Najmniej respondentów wskazywało udział w imprezach kulturalnych (1,3%) i sportowych (0,5%).

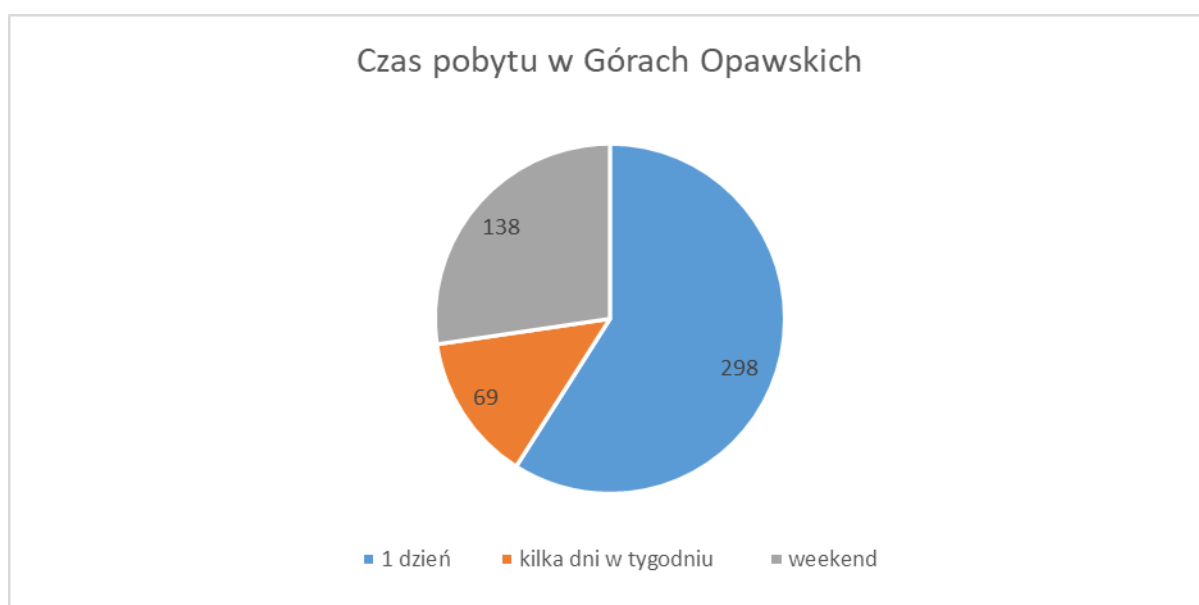
Następnie poproszono respondentów, aby spośród wymienionych celów wybrali jeden główny cel swojej podróży. Najwięcej razy wymieniono Wypoczynek (243 - 48%). Kolejnym najpopularniejszym celem było korzystanie ze Szlaków Pieszych (100 - 19,8%). 36 osób wybrało Rozrywkę (7,1%), 29 osób Cel zdrowotny (5,7%). 27 respondentów podróżowało w Góry Opawskie w ramach zdobywania Korony Gór Polski. Niewielki procent ankietowanych na główny cel swojej podróży wybrało któryś z pozostałych celów: Rowery (4,1%), Odwiedziny u krewnych (1,9%), Odwiedziny u znajomych (1,7%), Zakupy (0,5%), Sprawy zawodowe (0,5%). Jedna osoba jako główny cel wybrała Udział w imprezie sportowej i jedna Zdobywanie innych odznak turystycznych. Nikt nie wskazał Udziału w imprezie kulturalnej.

2. Charakter pobytu w Górach Opawskich

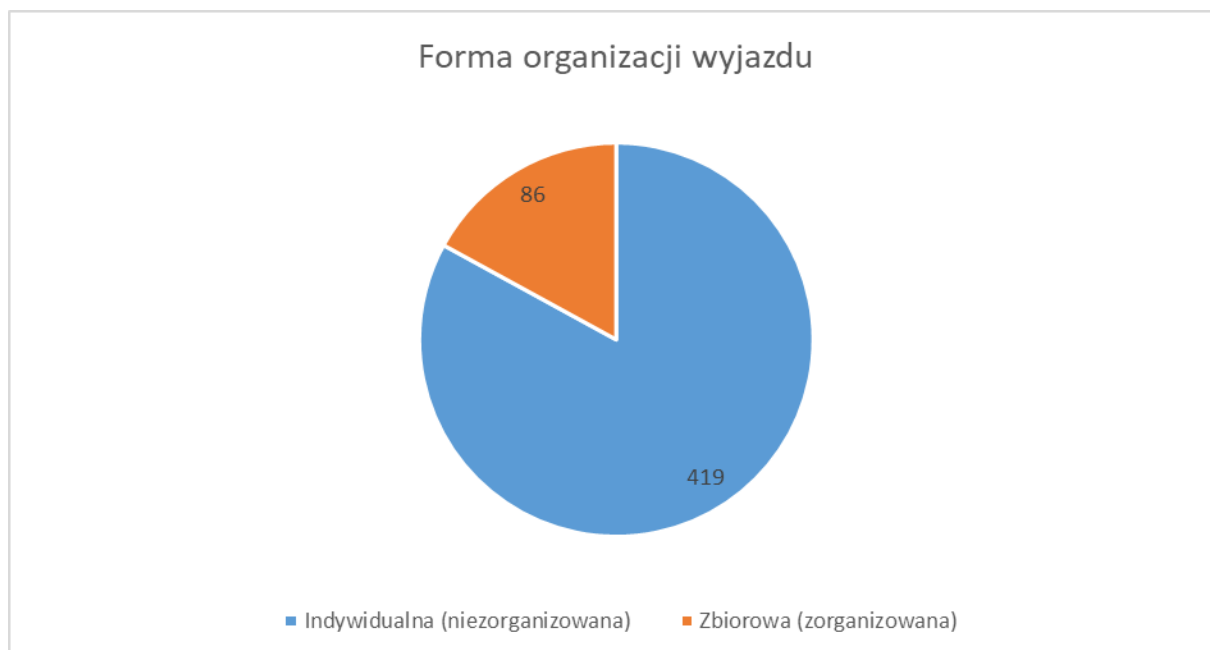
Respondentów zapytano jaki charakter miał ich pobyt w górach Opawskich. Do wyboru mieli 3 odpowiedzi. 69% ankietowanych odpowiedziało, że byli na wycieczce w Górach Opawskich. 30% było na kilkudniowym wypoczynku. Zaledwie 8 osób wskazało, że było w górach przejazdem (1%).

3. Czas pobytu w Górach Opawskich

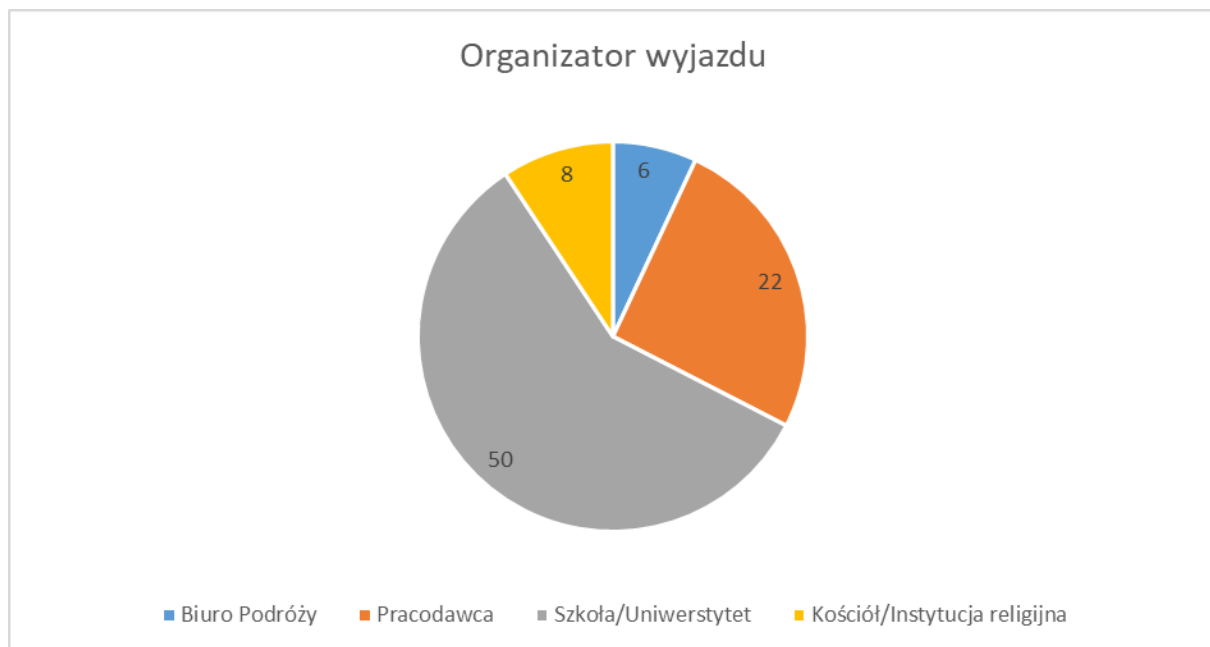

Zdecydowana większość respondentów wskazała, że ich pobyt w Górach Opawskich trwał tylko 1 dzień (59%). 27% odpowiedzi stanowiły wyjazdy weekendowe. 14% ankietowanych przebywało w Górach Opawskich przez kilka dni w tygodniu.

4. Forma organizacji wyjazdu w Góry Opawskie

W czwartym pytaniu ankiety spytano respondentów jaka była forma organizacji ich wyjazdu. 83% badanych brało udział w wyjeździe indywidualnym - niezorganizowanym, natomiast 27% w wyjeździe zbiorowym - zorganizowanym.

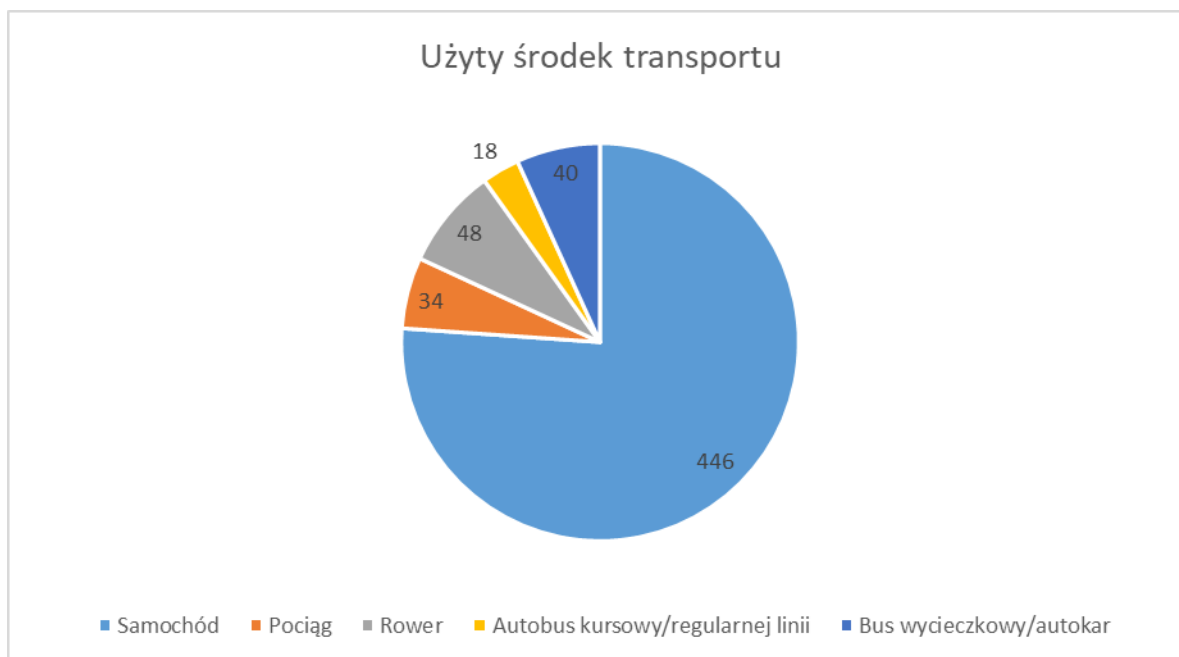
Na pytanie „kto zorganizował Pani/Pana wyjazd?” odpowiadali tylko ankietowani, którzy w poprzednim pytaniu zaznaczyli formę wyjazdu zbiorową. 50 osób odpowiedziało „Szkoła/ Uniwersytet”, 22 osoby wskazały Pracodawcę, 8 osób Kościół/Instytucję religijną, a 6 osób skorzystało z usług Biura Podróży.

5. Częstotliwość przyjazdów w Góry Opawskie

Kolejnym punktem badań było sprawdzenie częstotliwości przyjazdu turystów w Góry Opawskie. Ankietowani mieli do wyboru sześć odpowiedzi. Aż 25 % respondentów wskazało że jest w Górach Opawskich po raz pierwszy (ankieta papierowa) lub była w Górach Opawskich tylko raz (ankieta internetowa). 21% rzadko odwiedza to miejsce (1-3 razy do roku), 16% bardzo rzadko (mniej niż raz na rok). 13% respondentów bywa w Górach Opawskich od czasu do czasu. 11% turystów przyjeżdża w to miejsce często, (5-10 razy w roku) a 15% wskazało odpowiedź: bardzo często (więcej niż 10 razy w ciągu roku).

6. Użyty środek transportu

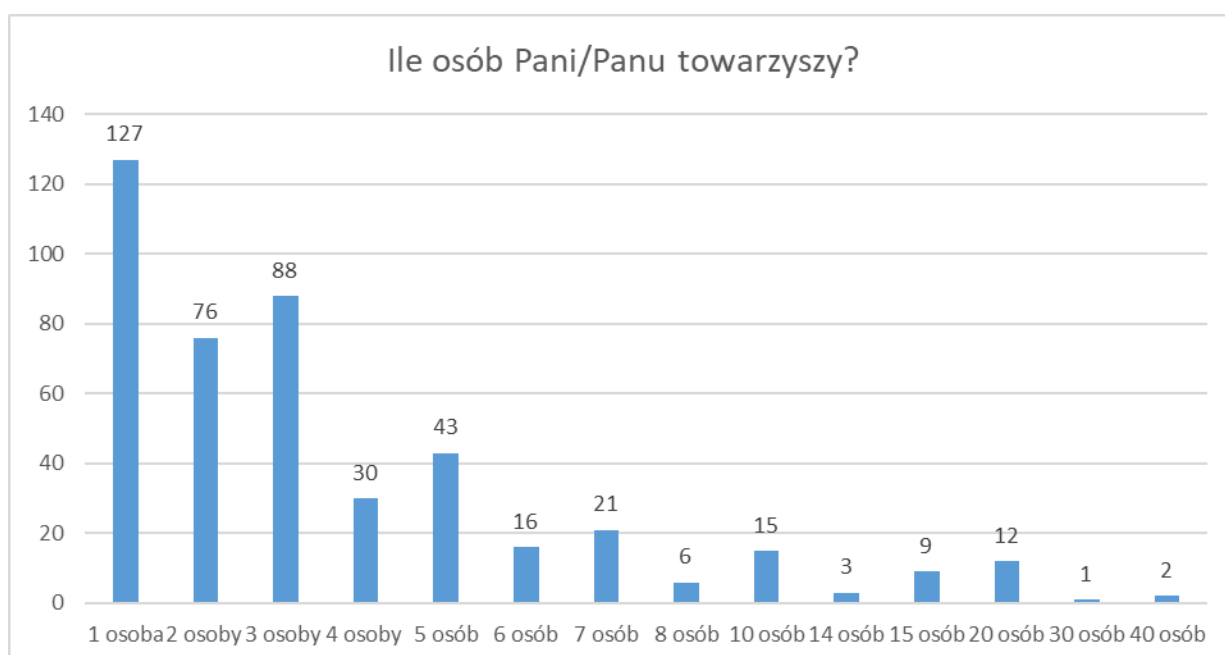

Ankietowanych spytano z pomocą jakiego środka transportu przybyli w Góry Opawskie. Mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź. Znacząco przeważającym środkiem transportu wykorzystanym przez badanych był samochód (76%). Około 8% badanych na miejsce dotarła rowerem. Rower kilkakrotnie był zaznaczony wspólnie z samochodem. 7% spośród badanych osób przyjechało busem wycieczkowym/autokarem, a 6% pociągiem. Zaledwie 3% do celu dojechało autobusem kursowym/regularnej linii.

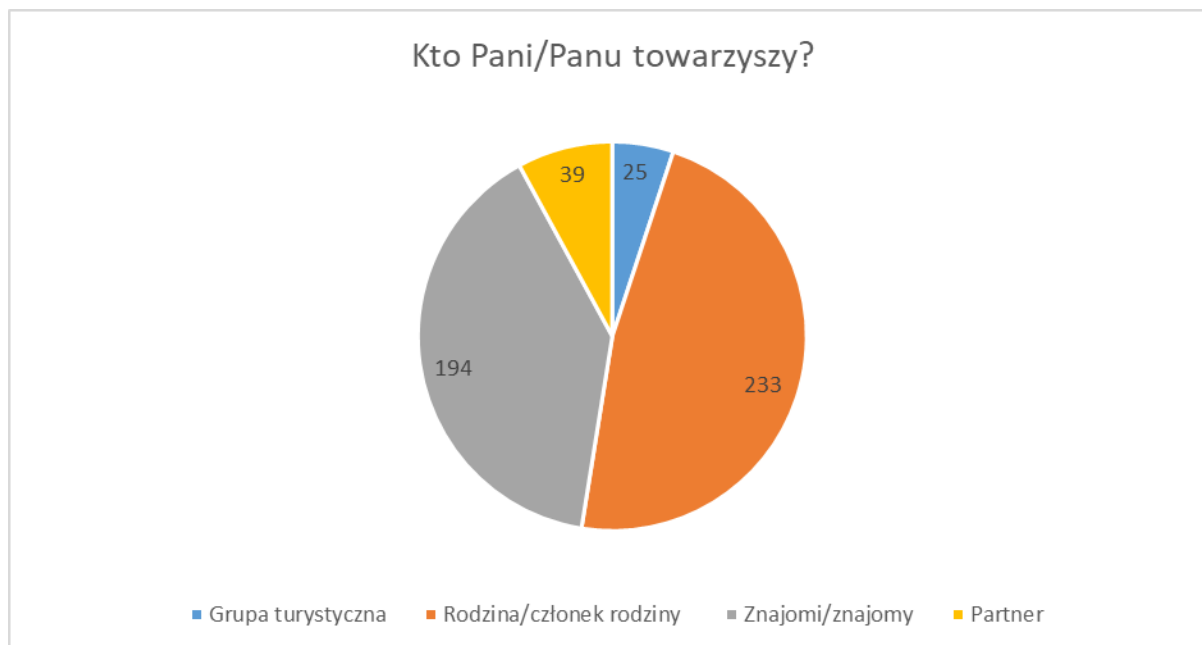
7. Współuczestnicy podróży w Góry Opawskie

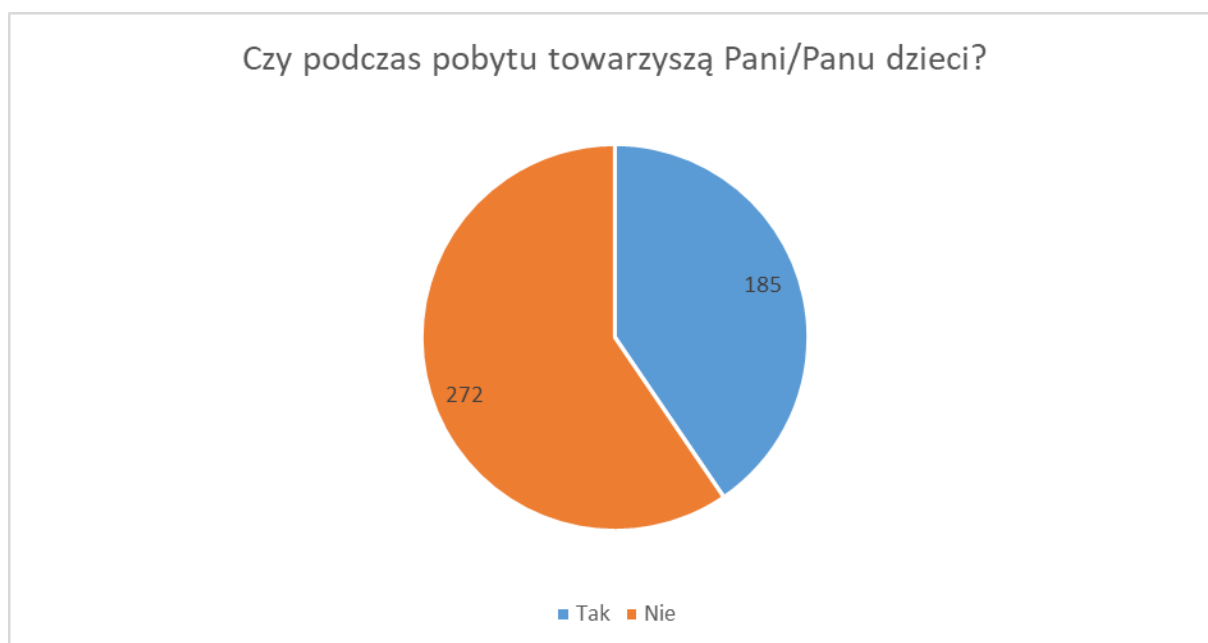
Zdecydowana większość respondentów (91%) podróżowała w Góry Opawskie z towarzystwem. Zaledwie 9% pojawiła się w tym miejscu samotnie.

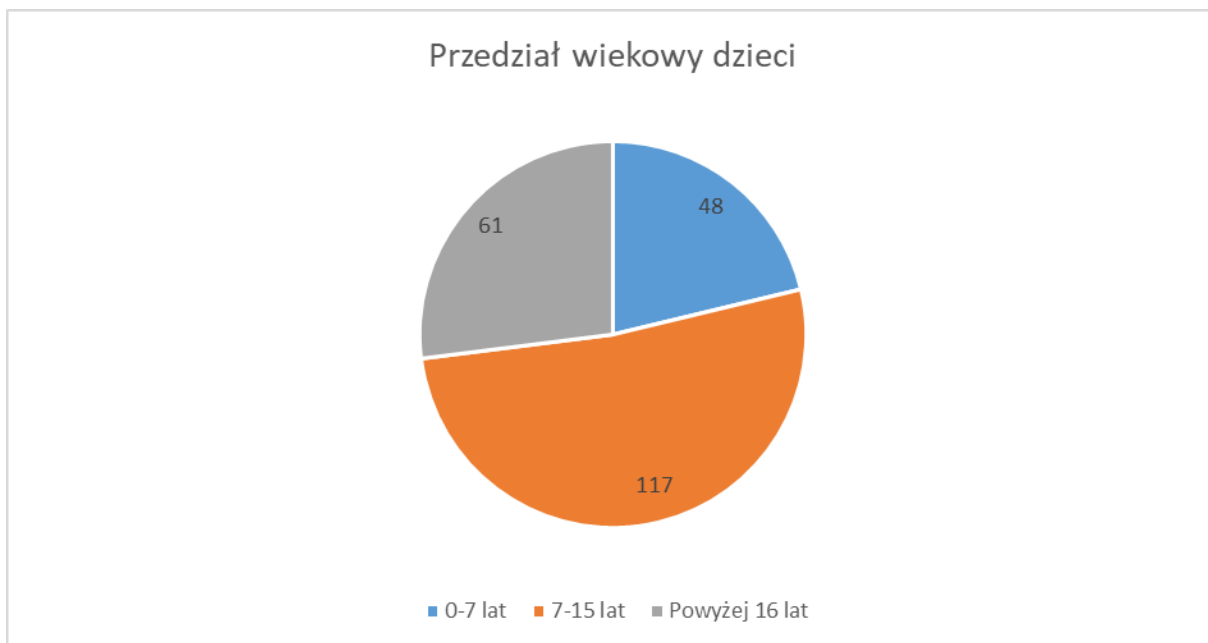
Najczęściej badani mieli 1 osobę towarzystwa (28%), następnie 20% badanych - 3 osoby, 17% - 2 osoby, 10% - 5 osób, 6% - 7 osób, 4% - 4 osoby, 3,5% - 6 osób. Niewiele ponad 10% wszystkich respondentów, którzy podróżowali w towarzystwie było członkiem większej grupy. Wymieniano grupy 10, 14, 15, 20, 30, 40 - osobowe.

Ankietowanym najczęściej towarzyszyli członkowie rodziny (47%). Często w odpowiedziach pojawiali się również znajomi (40%). 8% ankietowanych jako towarzysza podało partnera/partnerkę. 5% odwiedziło Góry Opawskie wraz z grupą turystyczną.

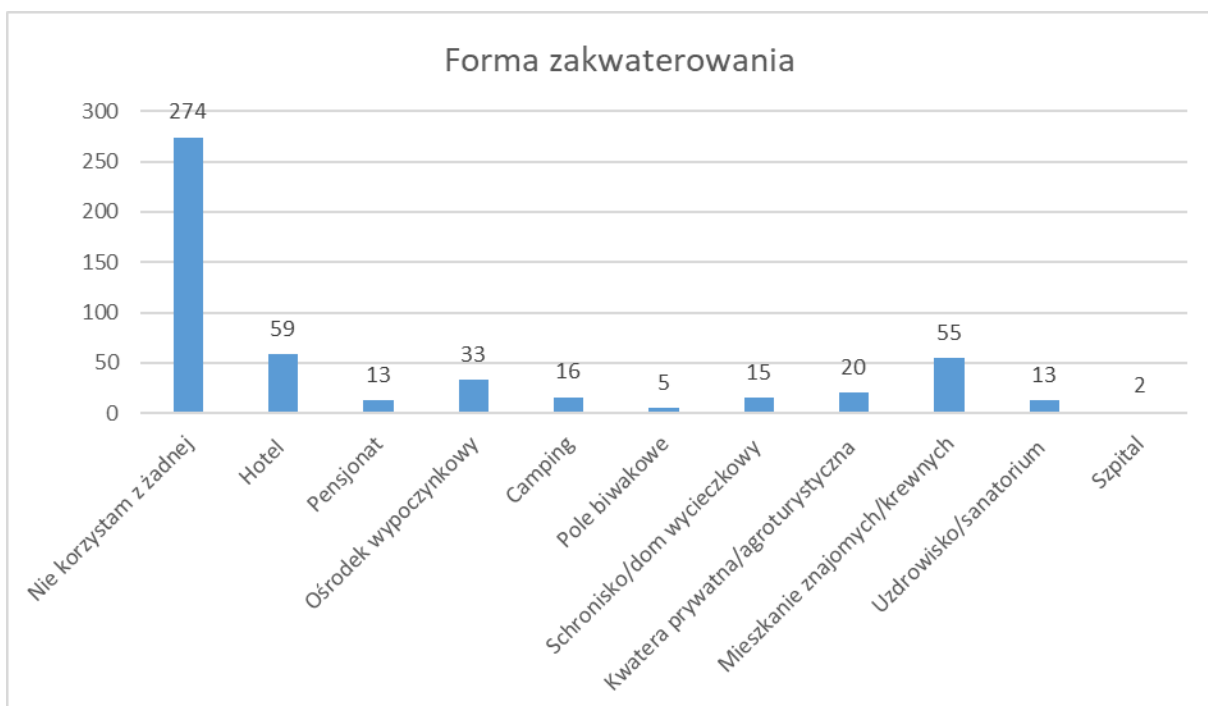

Spośród 456 ankietowanych, którzy w Góry Opawskie podróżowali w towarzystwie, 185 osób (35%) podróżowało wraz z dziećmi.

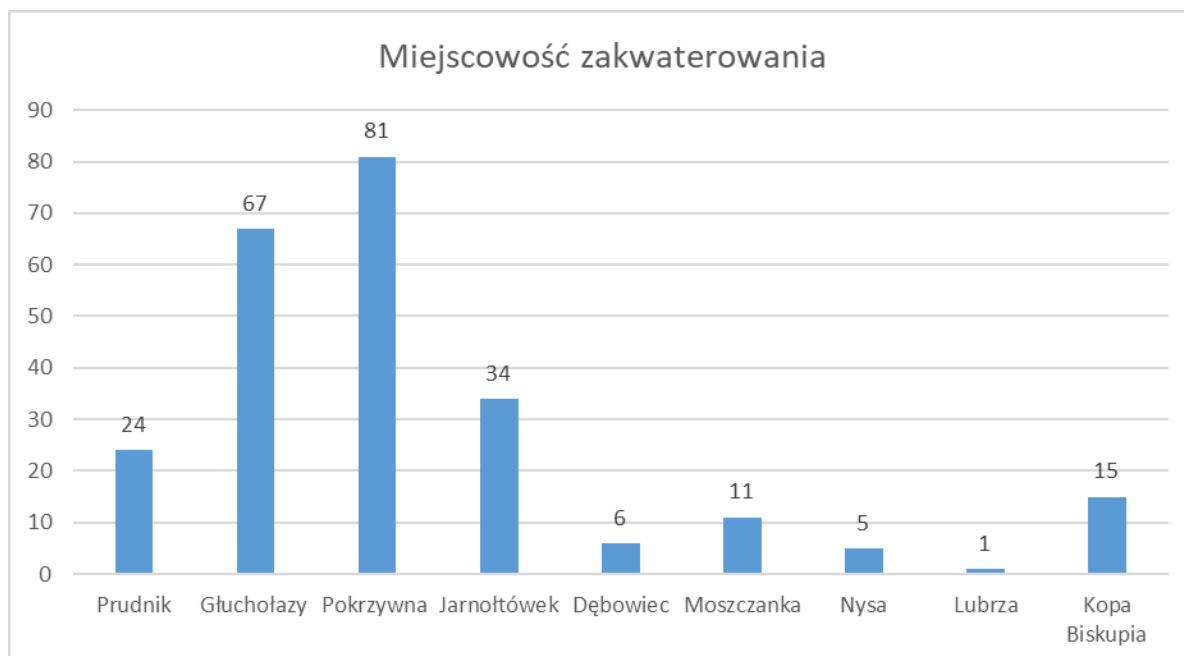
Największą grupę (52%) stanowiły dzieci w wieku 7-15 lat. 27% dzieci było w wieku powyżej 16 lat. Najmniej liczna, (21%) ale wciąż spora była najmłodsza grupa dzieci: 0-7 lat.

8. Miejscowość i rodzaj wykorzystywanego obiektu noclegowego

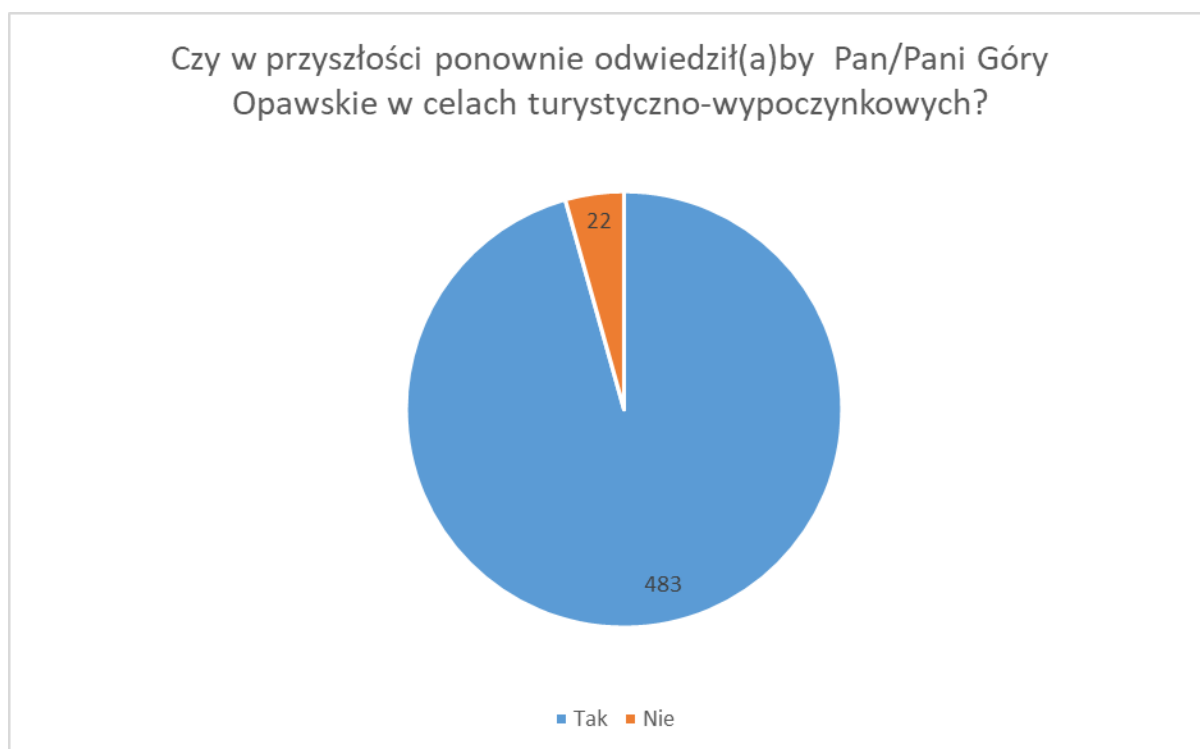
Ponad połowa (54%) ankietowanych przyjechała w Góry Opawskie na jeden dzień, w związku z czym nie korzystała z żadnej formy zakwaterowania. Najwięcej osób, spośród tych, którzy zatrzymali się na nocleg korzystało z hotelów (12%) oraz mieszkań znajomych

lub krewnych (11%). Turyści korzystali także z: ośrodków wypoczynkowych (7%), kwater prywatnych/agroturystycznych (4%), campingów (3%) schronisk/domów wycieczkowych (3%), pensjonatów (2,5%), uzdrowisk/sanatoriów (2,5%), pól biwakowych oraz szpitala (poniżej 1%).

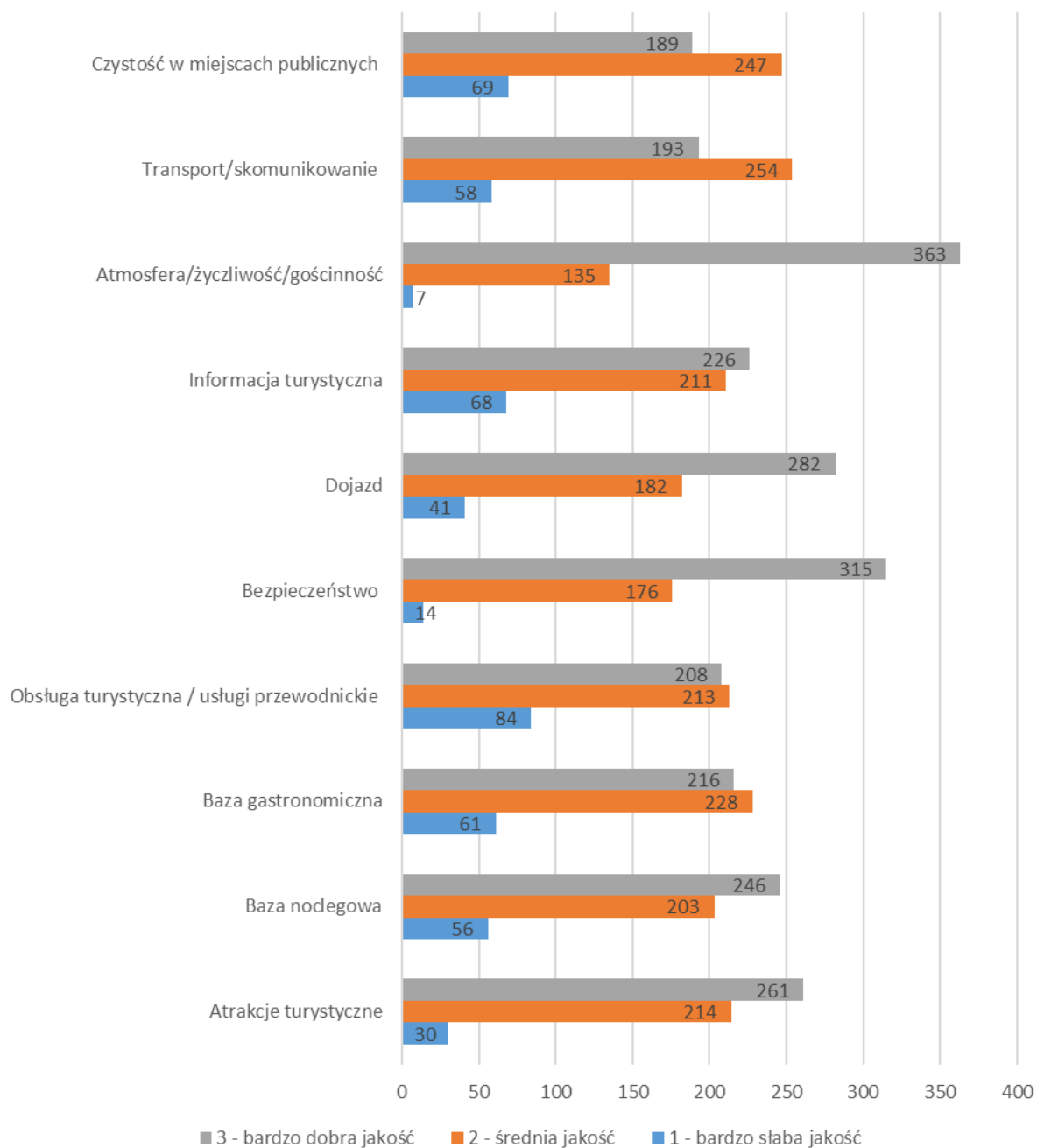
Większość turystów, która korzystała z zakwaterowania podczas pobytu w Górach Opawskich, zdecydowała się na nocleg w Pokrzywnie (33%), Głucholazach (27%) i Jarnołówku (13%). Ankietowani korzystali także z obiektów noclegowych w: Prudniku (10%), na Kopie Biskupiej (6%), Moszczance (5%), Dębowcu (3%), Nysie (2%) i Lubrzy (1%).

IV. Atrakcyjność turystyczna Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”

Zdecydowana większość respondentów, bo aż 96%, stwierdza, że ponownie odwiedzi(a)by Góry Opawskie w celach turystyczno-wypoczynkowych. Można zatem wywnioskować, że miejsce to jest atrakcyjne turystycznie dla odwiedzających.

Jakość poszczególnych aspektów oferty turystycznej Gór Opawskich

Respondentów poproszono o ocenę poszczególnych aspektów oferty turystycznej na trzystopniowej skali, gdzie 1 - bardzo słaba jakość, 2 - średnia jakość, 3 - bardzo dobra jakość. Najbardziej pozytywnie oceniono „Atmosferę/życzliwość/gościnność” w Górach Opawskich. Ten aspekt otrzymał 363 głosy na bardzo dobrą jakość, 135 głosów na średnią jakość i zaledwie 7 głosów na bardzo słabą jakość. Również bardzo pozytywne noty zyskało „Bezpieczeństwo” (315 głosów - 3, 176 głosów - 2, 14 głosów - 1). Przeważająca ocena bardzo dobra wystąpiła także przy aspektach: „Atrakcje turystyczne” (261 głosów - 3, 214 głosów - 2, 30 głosów - 1), „Baza noclegowa” (246 głosów - 3, 203 głosy - 2, 56 głosów - 1); „Informacja turystyczna” (226 głosów - 3, 211 głosów - 2, 68 głosów - 1) oraz „Dojazd” (282 głosy - 3, 182 głosy - 2, 41 głosów - 1). Przewagę odpowiedzi 2 - średnia jakość otrzymały następujące aspekty: „Czystość w miejscach publicznych” (189 głosów - 3, 247 głosów - 2, 69 głosów - 1); „Transport/skomunikowanie” (193 głosy - 3, 254 głosy - 2, 58 głosów - 1); „Baza gastronomiczna” (216 głosów - 3, 228 głosów - 2, 61 głosów - 1) oraz „Obsługa turystyczna/usługi przewodnickie” (208 głosów - 3, 213 głosów - 2, 84 głosy - 1). Warto podkreślić, że ostatni z wymienionych aspektów otrzymał najwięcej głosów negatywnych.

V. Wizja rozwoju parku krajobrazowego z punktu widzenia respondentów

Na pytanie o treści „Czego według Pani/Pana brakuje w PK Góry Opawskie?” aż 213 respondentów, czyli 37,5%, nie udzieliło żadnej odpowiedzi. Odpowiedzi „Nie wiem/Nie mam zdania” udzieliło 30 ankietowanych (5,3%). Z kolei 89 osób, a więc 15,6% stwierdziło, że nie brakuje im w Parku Krajobrazowym Góry Opawskie niczego. 23 ankietowanych, czyli 4% wskazywało, że brak większej ilości schronisk, gdyż tylko jedno nie jest wystarczające, a 25 badanych (4,4%) zasygnalizowało, że brakuje koszy na śmieci na szlakach. 19 respondentów (3,3%) odpowiedziało, że brak dobrych usług gastronomicznych, brak miejsc na odpoczynek na trasie oraz brak oznaczeń szlaków turystycznych zawierających w sobie informacje na temat tego ile czasu pozostało jeszcze do szczytu. 18 ankietowanych uznało, że brakuje punktów/tablic informacyjnych, a 15 osób (2,6%) uważa, że brak tras rowerowych i MTB. Wśród innych odpowiedzi 13 badanych odpowiedziało, że brakuje im sieci GSM, 10 osób dostrzegło brak miejsc biwakowych, 9 osób - brak toalet, a 6 wskazało na brak parkingów z węzłami sanitarnymi w punktach startowych na szlaki. Po dwóch lub trzech respondentów poruszało następujące kwestie: brak punktów widokowych, brak atrakcji dla dzieci, brak bazy turystycznej dla rodzin z małymi dziećmi, brak promocji, brak chodników (np. w Jarnońtówku). Pojedyncze odpowiedzi wskazywały na brak: nasadzeń, galerii, pumtracku, Żabki, miejsc ogniskowych, spotkań wielopokoleniowych, parków, wieży widokowej na Długocie, parkingu dla autobusów, komunikacji publicznej, udogodnień dla niepełnosprawnych, czytelnych map oraz tras dla narciarzy biegowych.

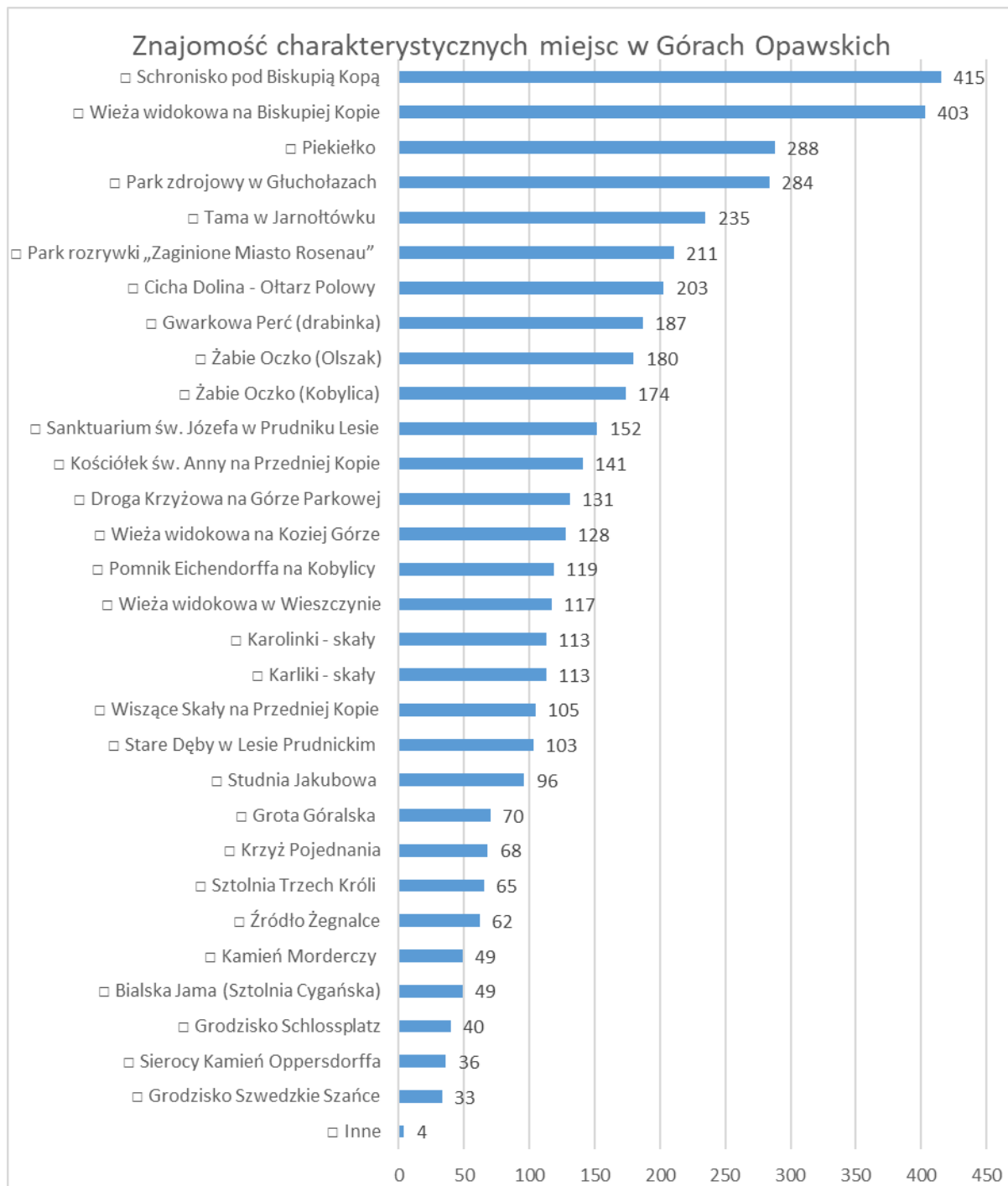
Wśród respondentów aż 243 osoby (48,12 %) nie udzieliło odpowiedzi na pytanie o treści „Jakie zagrożenia dla PK Góry Opawskie Pan/i dostrzega?”. Odpowiedzi „Nie wiem/Nie mam zdania” udzieliło 21 ankietowanych, czyli 4,16 %. Aż 88 osób uznało, że nie dostrzega zagrożeń bądź uważa, że ich nie ma. Jest to 17,43 % z pośród wszystkich ankietowanych. Najczęściej wskazywanym zagrożeniem dla parku krajobrazowego według ankietowanych jest zaśmiecanie, zanieczyszczanie terenu przez turystów - odpowiedziało tak 61 osób (12,08 %). Kolejnym wskazanym zagrożeniem jest wycinka lasów/ drzew, którą wskazało 5,15 % - 26 osób oraz nieodpowiedzialność turystów 4,16 % - 21 osób. Wśród innych odpowiedzi respondenci wskazywali choroby drzew / zły stan drzewostanu – 10 osób, anomalie pogodowe, zmiany klimatu – 8 osób, obniżony poziomy wód, susze – 6 osób, zanieczyszczenie wody – 5 osób, pożary przez palenie ognisk w miejscach niewyznaczonych – 5 osób, smog spowodowany m.in. paleniem w piecach śmieciami – 5 osób. Pojedyncze

odpowiedzi wskazywały na: zagrożenia dla środowiska naturalnego, katastrofę ekologiczną, małą ilość zwierząt i miejsc ich zimowania, zalesianie terenu jednym gatunkiem drzewa, brak opieki nad szlakami, niezabezpieczone szlaki wydeptane przez ludzi, inflację, nadmierną eksploatację kopalni szarogłazu Dębowiec, zapomnienie - spadek zainteresowania turystycznego, industrializację, dewastację atrakcji i zabytków, a także roślinności, tłok na głównych szlakach, nieostrożność ze strony szybko poruszających się rowerzystów oraz brak szybkiego dostępu do służb ratunkowych wyspecjalizowanych w ratownictwie górskim.

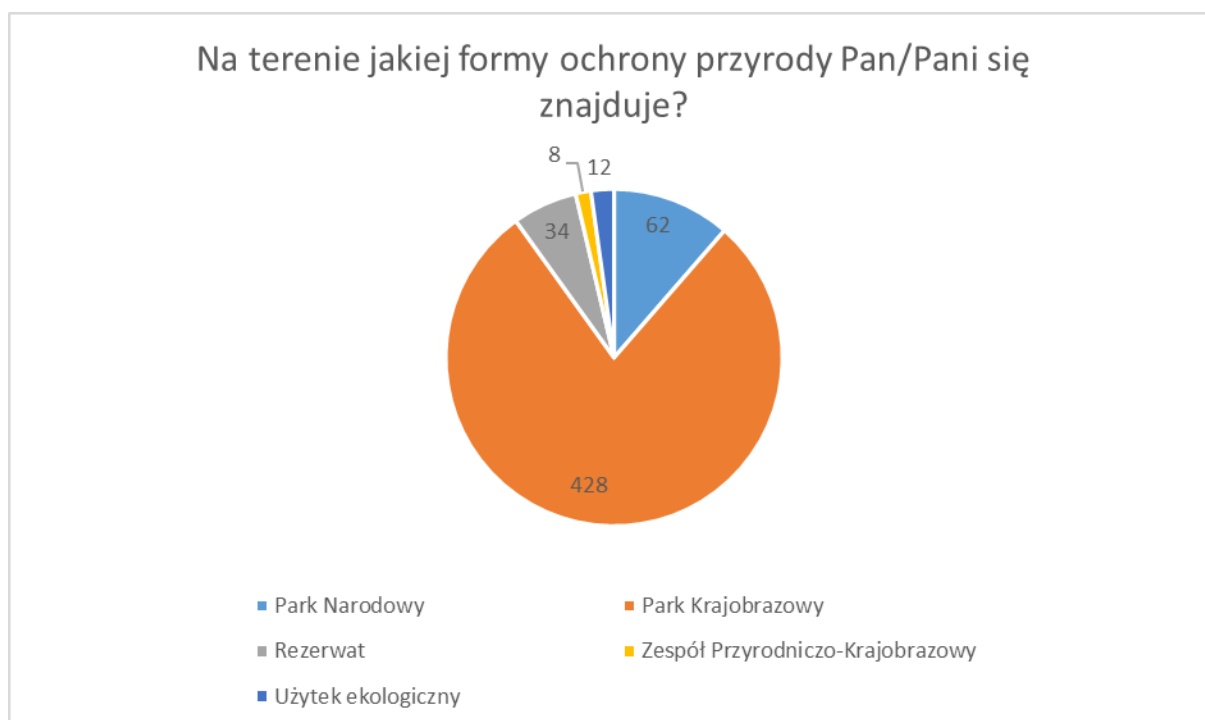
Respondentów pytano także o to, jakie kierunki rozwoju PK „Góry Opawskie” są według nich najbardziej pożądane. Aż 248 osób (49%) nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie. 43 ankietowanych (9%) odpowiedziało, że nie wiedzą bądź nie mają zdania, natomiast 15 osób (3%) uważa, że żadne kierunki rozwoju nie są pożądane. Najczęściej występującą odpowiedzią były nadajniki GSM (45 osób - 9%). Podobna ilość odpowiedzi dotyczyła poszerzania bazy gastronomicznej, rozwoju punktów gastronomicznych (42 osoby - 8%) oraz rozwoju ochrony przyrody i środowiska naturalnego (39 osób - 7,7%). Sporo turystów wskazywało, że najważniejszym kierunkiem powinna być turystyka (w tym turystyka transgraniczna) i rozwój jej atrakcyjności (35 osób - 7%). Istotnym aspektem dla respondentów jest także rozwój infrastruktury turystycznej: badani wskazywali na konieczność zwiększenia liczby parkingów z węzłami sanitarnymi oraz stref obsługi turysty (27 osób - 5,3%). Turyści chcieliby także rozbudowy szlaków rowerowych i powstawania singletracków (25 osób - 4,9%). Wśród innych odpowiedzi ankietowani wskazywali: edukację ekologiczną/przyrodniczą (20 osób - 3,9%), promocja (18 osób - 3,5%), rozwój transportu (drogi dojazdowe, komunikacja publiczna); rozwój baz noclegowych i informacji turystycznej (15 osób - 2,9%), budowę miejsc na odpoczynek na szlakach - wiaty, ławki (13 osób - 2,5%), więcej wydarzeń, imprez kulturowych, historycznych, przyrodniczo-krajoznawczych (10 osób - 1,9%) oraz rozwinięcie bazy biwakowej/bushcraftowej (8 osób - 1,5%). Pojedyncze odpowiedzi wskazywały na: poszerzanie parku krajobrazowego, ochronę zabytków, rozwój agroturystyki, stok narciarski, szlaki dla narciarzy biegowych (po 3 osoby), a także: zwiększenie dostępności, zwłaszcza dla rodzin z dziećmi, parki rozrywki, spływ kajakowy (po 2 osoby).

VI. Świadomość przyrodnicza respondentów oraz ich postawy wobec istnienia parku krajobrazowego

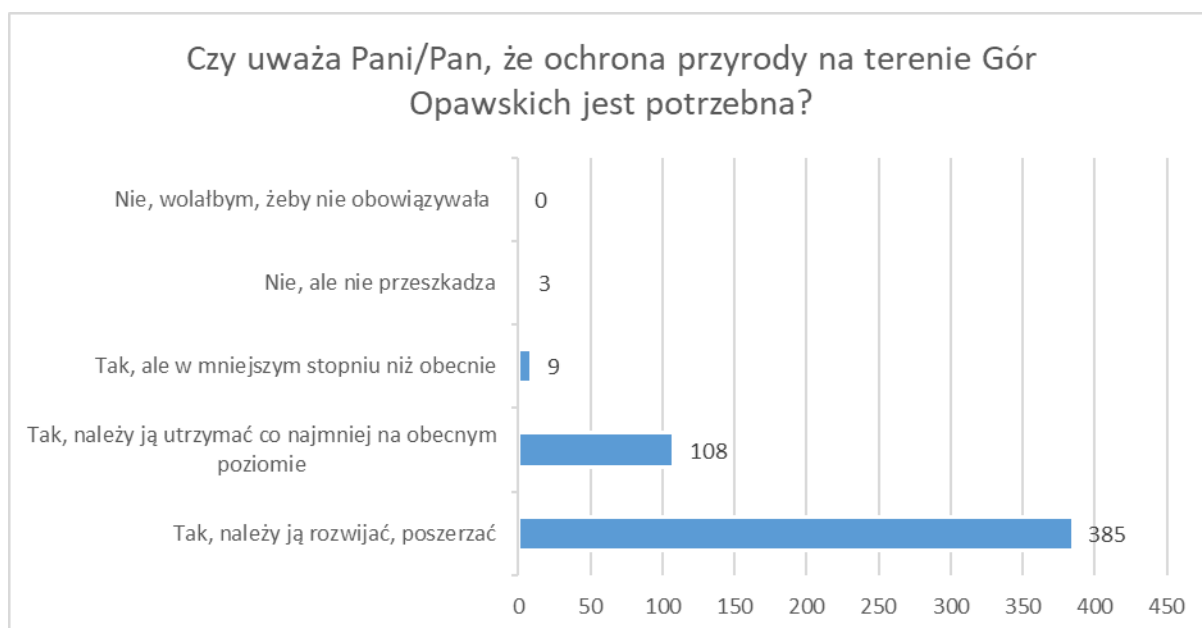
Respondentów poproszono o zaznaczenie, które z miejsc w Górach Opawskich znają. Mogli wybrać dowolną liczbę odpowiedzi. Na poniższym wykresie zamieszczono listę miejsc w kolejności od najbardziej znanych do najmniej znanych.

4 respondentów wymieniło także inne miejsca: Grób czarownicy, Lipowiec, Gajna, Szlak Żółtych Górników, Ośrodek Waldesrue, Czarcia ambona.

Osobom badanym zadano pytanie „Na terenie jakiej formy ochrony przyrody Pan/Pani się znajduje?”. Pytanie miało na celu sprawdzenie świadomości turystów. Większość ankietowanych odpowiadała poprawnie: Park Krajobrazowy (85%) lub Rezerwat (7%). Obie odpowiedzi są poprawne ponieważ część ankiet było przeprowadzanych na terenie Rezerwatu leśnego „Cicha Dolina”, Rezerwatu leśnego „Las Bukowy” oraz Rezerwatu leśnego „Olszak”. Aż 12% respondentów błędnie wskazała Park Narodowy jako tamtejszą formę ochrony przyrody. 2% błędnie odpowiedziało, że jest na terenie użytku ekologicznego, natomiast 1% błędnie wybrał Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy. Można zatem stwierdzić, że świadomość turystów w temacie form ochrony przyrody jest duża.

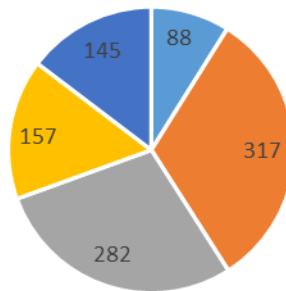

Kolejnym punktem badań było pytanie turystów, czy uważają, że ochrona przyrody na terenie Gór Opawskich jest potrzebna. Aż 76% ankietowanych stwierdziło, że ochrona przyrody jest potrzebna, ponadto należy ją rozwijać i poszerzać. 21% badanych uznało, że ochrona przyrody jest potrzebna i należałoby utrzymać ją co najmniej na obecnym poziomie. Niecałe 2% respondentów uważa, że ochrona przyrody jest potrzebna, ale w mniejszym stopniu niż obecnie. Niespełna 1% ankietowanych stwierdził, że ochrona nie jest potrzebna, aczkolwiek nie przeszkadza. Żaden z respondentów nie odpowiedział, że wolałby, żeby nie obowiązywała.

	Korzyści	Zagrożenia	
Dostrzegam	390	72	dla środowiska naturalnego
Dostrzegam	262	29	dla społeczności lokalnej
Dostrzegam	199	24	dla przedsiębiorców
Nie dostrzegam	15	236	

Następnie zadano ankietowanym pytanie: „Czy dostrzega Pan/Pani korzyści i zagrożenia wynikające z istnienia parku krajobrazowego na terenie Gór Opawskich?”. Respondenci mogli zaznaczyć dowolną ilość odpowiedzi. Najwięcej osób dostrzegło korzyści dla środowiska naturalnego (77%). Pojawiało się również dużo odpowiedzi sugerujących dostrzeganie korzyści dla społeczności lokalnej (52%) i dla przedsiębiorców (39%). Zdecydowanie mniej osób dostrzega zagrożenia w każdym z tych aspektów. Znaczna grupa zaznaczyła, że nie dostrzega żadnych zagrożeń (48%).

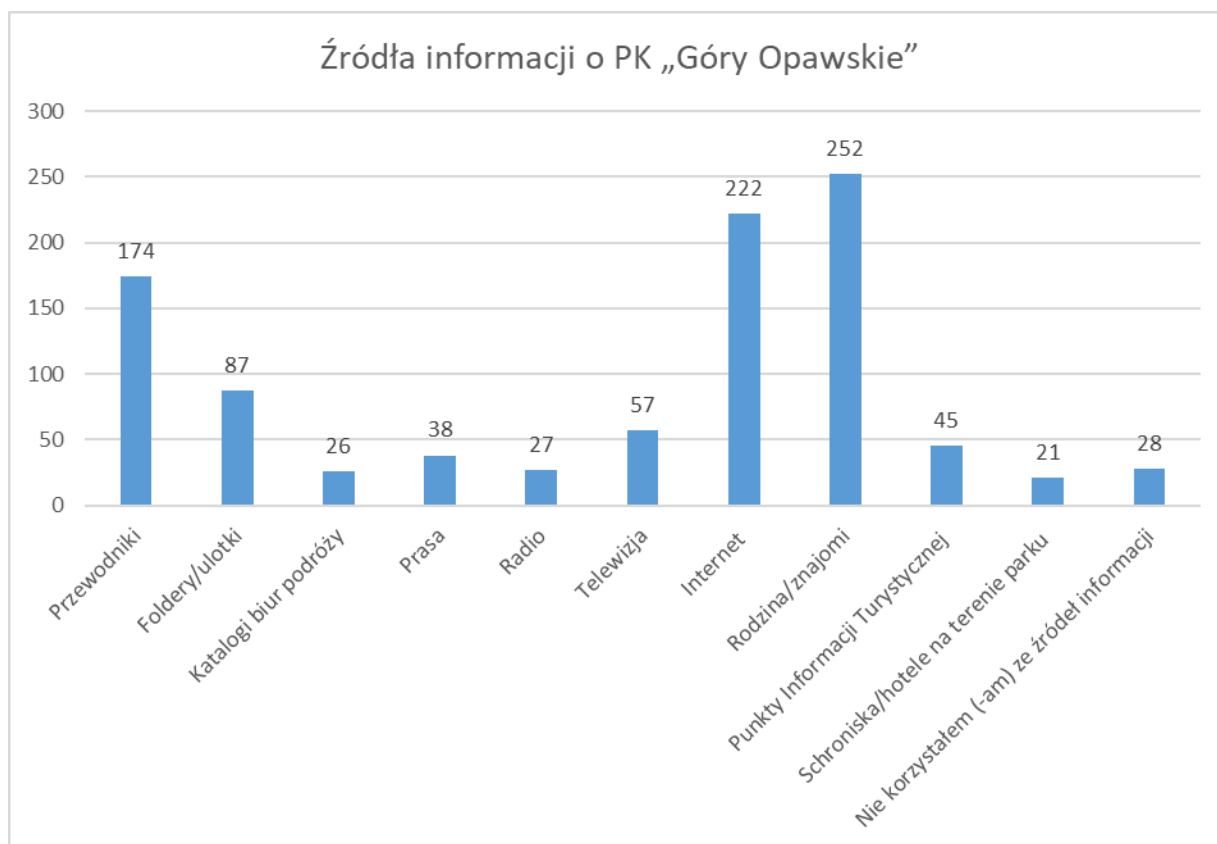
Które z poniższych zasad Pani/Pana zdaniem powinny obowiązywać na terenie parku krajobrazowego?

- Zakaz biwakowania
- Zakaz palenia ognia w miejscach do tego niewyznaczonych
- Zakaz jazdy pojazdami mechanicznymi
- Zakaz korzystania ze sprzętu motorowodnego na otwartych zbiornikach wodnych
- Zakaz połowu ryb

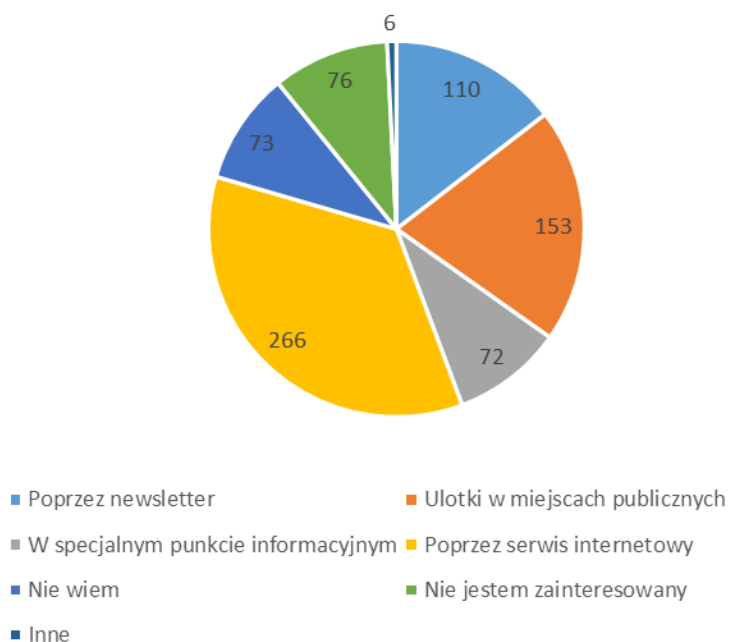
Respondenci zostali zapytani, które z zasad ich zdaniem powinny obowiązywać na terenie parku krajobrazowego. Najwięcej (63%) ankietowanych wskazało Zakaz palenia ognia w miejscach do tego niewyznaczonych. 56% postawiło na zakaz jazdy pojazdami mechanicznymi. Zakaz korzystania ze sprzętu motorowodnego na otwartych zbiornikach wodnych wskazało 31% ankietowanych, zakaz połowu ryb 29%, a zakaz biwakowania jedynie 17%. 18 respondentów nie zaznaczyło żadnej odpowiedzi, natomiast 33 osoby zaznaczyły wszystkie zakazy.

VII. Źródła informacji na temat parku krajobrazowego, korzystanie z oferty oddziału Zespołu Opolskich Parków Krajobrazowych

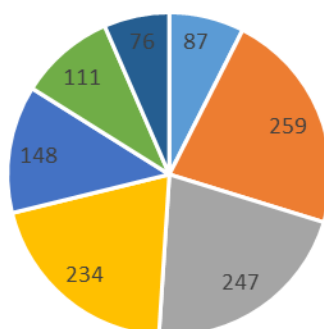
Ankietowanych spytano jakie były ich główne źródła informacji o Parku Krajobrazowym „Góry Opawskie”. Mogli zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi. Najczęściej wskazywanym źródłem było Rodzina/znajomi (50%). Niemal równie często wskazywano Internet (44%). Przy zaznaczaniu tej odpowiedzi respondenci mogli podać z jakich stron korzystali. Wymieniono: strony informacyjne, podróżnicze, wikipedia, blogi, Google, Facebook, mapy, kgp.info.pl, goryopawskie.eu. Dość popularnym źródłem informacji były także Przewodniki (34%). Nieco mniej odpowiedzi pojawiało się przy źródłach: Foldery/ulotki (17%), Telewizja (11%), Punkty Informacji Turystycznej (9%), Prasa (8%). Zdecydowanie najmniejszą popularnością cieszyły się: Radio (5%), Katalogi biur podróży (5%) oraz Schroniska/hotele na terenie parku krajobrazowego (4%). 6% respondentów wskazało, że nie korzystało z żadnych źródeł informacji.

Preferowany sposób otrzymywania informacji o tym, co się dzieje w PK „Góry Opawskie”

Następnie ankietowani odpowiadali na pytanie w jaki sposób chcieliby otrzymywać informacje o tym, co dzieje się w PK „Góry Opawskie”. Tutaj również mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź. 14% respondentów odpowiedziało, że nie wie w jaki sposób chciałoby otrzymywać informacje. Znacząca większość zaznaczyła „Poprzez serwis internetowy” (53%). Osoby, które wybrałyby „Ulotki w miejscach publicznych” stanowiły 30% wszystkich ankietowanych. Kolejne odpowiedzi były wybierane rzadziej: „Poprzez newsletter” (22%), „W specjalnym punkcie informacyjnym” (14%). Wskazano też kilka innych odpowiedzi: Media społecznościowe, np. Facebook, Instagram, media lokalne/regionalne. 15% badanych nie jest zainteresowanych otrzymywaniem informacji na PK „Góry Opawskie”.

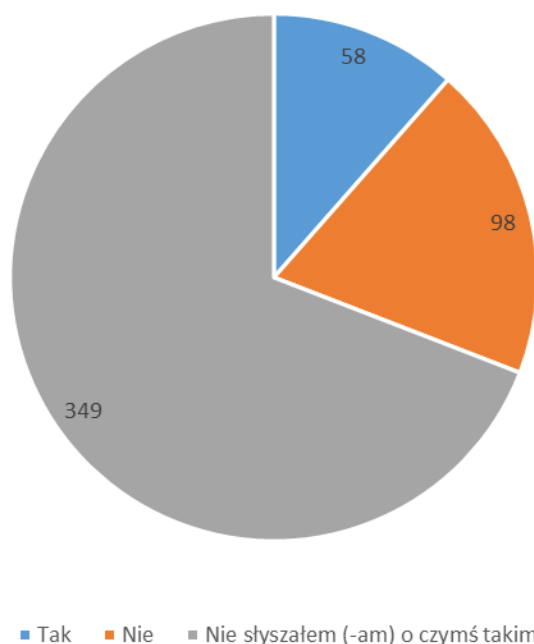
Preferowany zakres informacji, jakie chcieliby otrzymywać respondenci

- o pracach gospodarczych (wycinka, opryski, nasadzenia, itp.)
- o organizowanych imprezach sportowo-turystycznych
- o organizowanych imprezach kulturalnych
- o walorach przyrodniczo-krajoznawczych
- o bazie sportowo-turystycznej
- o planowanych inwestycjach
- nie jestem zainteresowana/y

Respondentów zapytano także, jakie informacje chcieliby otrzymywać. Ponownie mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź. Największą popularnością cieszyły się odpowiedzi „o organizowanych imprezach sportowo-turystycznych” (51%) oraz „o organizowanych imprezach kulturalnych” (49%). Podobną ilość głosów miały informacje „o walorach przyrodniczo-krajoznawczych” (46%). Nieco mniej osób chciałoby otrzymywać informacje „o bazie sportowo-turystycznej” (29%), „o planowanych inwestycjach” (22%) i „o pracach gospodarczych (wycinka, opryski, nasadzenia, itp.)” (17%). 15% badanych nie jest zainteresowanych otrzymywaniem informacji na PK „Góry Opawskie”.

Czy korzysta Pan/Pani z oferty Zespołu Opolskich Parków
Krajobrazowych?

Na sam koniec zapytano respondentów czy korzystają z oferty Zespołu Opolskich Parków Krajobrazowych. Zaledwie 11 % badanych odpowiedziało twierdząco. 19% nie korzysta z oferty. Natomiast aż 69% nie słyszało o czymś takim jak Zespół Opolskich Parków Krajobrazowych.

Podsumowanie wyników badań i rekomendacje dotyczące rozwoju turystycznego

I. Wielkość i natężenie ruchu turystycznego na poszczególnych szlakach pieszych w Parku Krajobrazowym „Góry Opawskie”

Liczba turystów odwiedzających Park Krajobrazowy Góry Opawskie jest większa w weekendy niż w dni robocze. Najmniej uczęszczane punkty to Kobylica i Zamkowa Góra. Najbardziej uczęszczanym punktem jest Kopa Biskupia. Liczba turystów w okresie od sierpnia do października stopniowo maleje.

Rekomendacje:

- Organizacja wszelkiego rodzaju imprez turystycznych, sportowych i kulturalnych w okresie wakacyjnym (lipiec-sierpień), ze względu na większe zainteresowanie terenem Gór Opawskich w cieplejszych miesiącach.
- Inwestowanie w teren Kopy Biskupiej (szlaki prowadzące na Kopę, schronisko, teren przy szczycie), ponieważ właśnie to miejsce cieszy się największym zainteresowaniem i przyciąga najwięcej turystów.
- Działania promocyjne obejmujące wszystkie szlaki, a przede wszystkim promocja najmniej uczęszczanych do tej pory punktów.

II. Charakterystyka respondentów

Pośród 400 ankietowanych znalazło się ponad 200 kobiet oraz prawie 170 mężczyzn. Zdecydowanie najliczniejszą grupą wiekową, która odwiedza Park Krajobrazowy „Góry Opawskie” i wyłoniła się w tym badaniu są osoby między 26 a 35 rokiem życia, aczkolwiek grupy poniżej 18 roku życia, 18-25 oraz 36-45 otrzymały nieznacznie mniej głosów. W podróż w Góry Opawskie najczęściej wybierają się uczniowie oraz osoby aktywne zawodowo. Jednakże aż 1/8 odpowiedzi należy do seniorów.

Najczęściej wykonywanymi zawodami przez ankietowanych odbywających wycieczki na terenie PK są: robotnik wykwalifikowany/pracownik sektora usług, pracownik administracyjno-biurowy, wyższa kadra kierownicza/specjalistyczna oraz kadra kierownicza średniego/nizszego szczebla. Ponad połowa ankietowanych posiada wykształcenie wyższe, a prawie 100 - podstawowe.

Prawie 100% ankietowanych podaje Polskę jako miejsce zamieszkania. Mieszkańcy województw: Opolskiego oraz Dolnośląskiego najczęściej odwiedzają Góry Opawskie, a spośród gmin najwięcej osób zamieszkuje gminę Nysa. Ze wszystkich ankietowanych, prawie 140 osób zadeklarowało, że mieszkają na wsi, a prawie 130 pochodzi z miast liczących od 20 do 50 tysięcy mieszkańców. Najmniej turystów odwiedzających Góry Opawskie zamieszkuje miasta mające od 200 do 500 tys. mieszkańców.

Rekomendacje:

- Zaproponowanie większej ilości atrakcji dostosowanych dla osób poniżej 18 roku życia (znaczna liczba respondentów)
- Rozwój komunikacji publicznej w okolicy Gór Opawskich - znacząca większość turystów zamieszkuje pobliskie miejscowości
- Tworzenie spakietowanej oferty przeznaczonej konkretnie dla ludzi starszych – turnusy zdrowotne, rehabilitacyjne, odmładzające.
- Działania promocyjne o zasięgu ponadwojewódzkim, aby zachęcić do odwiedzenia Gór Opawskich mieszkańców pozostałych części Polski

III. Struktura ruchu turystycznego

1. Cele wizyty

Turyści głównie odwiedzają PK "Góry Opawskie" z myślą o wypoczynku, rozrywce, zwiedzaniu zabytków i celem pieszej wycieczki po szlakach turystycznych. Jednakże, gdy ankietowani mieli za zadanie wybranie tego najistotniejszego celu podróży - ponad połowa z nich zdecydowała, że bywają w PK by wypocząć.

Zdecydowanie najmniejszym zainteresowaniem ankietujących cieszą się imprezy kulturalne i sportowe. Powodem tego może być zbyt słaba reklama takowych przedsięwzięć, zbyt mała ilość wydarzeń bądź niedogodna forma czy sezon, w którym się odbywają. Korzystne dla PK "Góry Opawskie" w tym przypadku byłoby zadbanie o najsłabsze ogniwo - aby pozyskać nowych odwiedzających - oraz dalszy rozwój miejsc sprzyjającym wypoczynkowi - zarówno temu w formie czynnej (szlaki piesze, zabytki) jak i biernej (schroniska, punkty widokowe).

Rekomendacje:

- Poszerzanie oferty wypoczynkowej/rekreacyjnej (większość respondentów przyjeżdża w Góry Opawskie, aby odpocząć).
- Efektywna promocja organizowanych imprez.
- Dostosowanie szlaków turystycznych do wymagań odwiedzających.

2. Charakter pobytu w Górach Opawskich

3. Czas pobytu w Górach Opawskich

Prawie 100% ankietowanych zadeklarowała, że celowo wybierają Góry Opawskie jako miejsce na wycieczkę lub kilkudniowy wypoczynek. Dane, jednakże różnią się od siebie w przypadku długości czasu spędzonego na terenie PK. Znaczna większość ankietowanych spędza w nim jeden dzień. Powodem może być jego bliska odległość od miejsca zamieszkania, gdyż ponad 3/4 odpowiadających pochodzi z województwa opolskiego i dolnośląskiego. Warto zaznaczyć także, że zainteresowaniem cieszą się także całe weekendy. Charakter pobytu oraz czas, który turyści spędzają w Górach Opawskich przedstawia Park Krajobrazowy jako atrakcyjny, szczególnie podkreśla go aspekt nieprzypadkowości - czyli zaplanowanego celowo w to miejsce wyjazdu.

Rekomendacje:

- Organizacja imprez przeznaczonych dla turystów weekendowych.
- Dostosowanie oferty turystycznej do osób niekorzystających z noclegu

4. Forma organizacji wyjazdu w Góry Opawskie

Zdecydowana większość ankietowanych wybiera podróż do PK "Góry Opawskie" na własną rękę. Niezorganizowane formy wyjazdu zaznaczyło aż 419 osób. W przypadku wyjazdów zorganizowanych, które są w znacznej mniejszości, prym wiodą wycieczki organizowane przez szkoły/uczelnie lub pracodawców. Takie wyniki ponownie wskazują na nieprzypadkowość wyboru Gór Opawskich, gdyż są one odpowiednie zarówno dla samodzielnie zorganizowanych wypraw jak i dla grup zorganizowanych. Dodatkowo uczniowie, studenci oraz pracownicy reprezentują szerokie spektrum wieku, które działa korzystnie na dobry wizerunek PK.

Rekomendacje:

- Dostosowanie oferty turystycznej Gór Opawskich tak, aby zachęcić do przeprowadzania na ich terenie zorganizowanego wypoczynku (pakiety na wyjazdy służbowe dla firm, oferta wycieczkowa dla szkół).
- Ułatwienia w dostępie do informacji dla osób indywidualnych.

5. Częstotliwość przyjazdów w Góry Opawskie

Znacząca liczba badanych odwiedza Góry Opawskie często lub bardzo często. Turyści chętnie wracają na teren Parku Krajobrazowego. 1/4 ankietowanych była w Górach Opawskich po raz pierwszy.

Rekomendacje:

- Kreowanie marki obszaru, aby jeszcze bardziej zachęcać turystów do powrotu w Góry Opawskie
- Skuteczna promocja PK „Góry Opawskie”, aby więcej nowych turystów miało okazję dowiedzieć się o tym miejscu i zostać na dłużej.

6. Użyty środek transportu

Odpowiedź ankietowanych w kwestii środka transportu, którym przybywają na tereny Gór Opawskich była dość jednoznaczna. Odpowiedzią, którą zaznaczyło najwięcej osób jest samochód, wybrany prawie 450 razy, zostawiając przy tym daleko w tyle te bardziej ekologiczne środki transportu takie jak komunikacja masowa czy rower.

Rekomendacje:

- W trosce o środowisko oraz teren Parku Krajobrazowego warto wziąć pod uwagę promocję środków komunikacji masowej czy dłuższych pieszych lub rowerowych wycieczek. Szczególnie, że ankietowani jako drugi najbardziej popularny środek transportu, wybrali właśnie rower.
- Dostosowanie terenu Gór Opawskich do przeważającej liczby turystów, którzy podróżują samochodem - więcej parkingów dostosowanych do potrzeb (np. z węzłami sanitarnymi).

7. Współuczestnicy podróży w Góry Opawskie

Turyści najczęściej odwiedzają Góry Opawskie w towarzystwie 1-3 osób. Samotne podróże są w zdecydowanej mniejszości. Pośród odpowiedzi o ilość osób towarzyszących pojawiają się także spore liczby sugerujące wspomniane wcześniej wycieczki zorganizowane (czyli wyjazdy uczniów, studentów i pracowników). Najczęściej pojawiające się grupy turystyczne szacuje się na 20 osób. Wyjścia w rodzinnym gronie, to zazwyczaj 3 osoby, aczkolwiek spora część ankietowanych wybiera się z 1, 2 lub 5 członkami swojej rodziny. W przypadku podróży do PK ze znajomymi odpowiedzi rozkładają się w miarę równomiernie. Podczas pobytu w Górach Opawskich ankietowanym często, bo w ponad 130 przypadkach, towarzyszą dzieci. Zazwyczaj są to dzieci w wieku szkolnym, czyli powyżej 7 roku życia.

Rekomendacje:

- Przygotowanie Gór Opawskich na większe grupy zorganizowane
- Przygotowanie atrakcyjnej oferty dla młodych turystów, którzy odwiedzają to miejsce - czy to z rodzicami, czy podczas wycieczek szkolnych.
- Większa ilość atrakcji dla dzieci w wieku szkolnym i małych dzieci
- Dostosowanie infrastruktury do rodzin z małymi dziećmi

8. Miejscowość i rodzaj wykorzystywanego obiektu noclegowego

Zdecydowana większość ankietowanych (ponad 54%) opowiedziała się za brakiem korzystania z opcji noclegowej, co wskazuje na duży odsetek turystów odwiedzających Góry Opawskie w ramach jednodniowych wycieczek, przybywając prawdopodobnie z nieodległych lokalizacji, pozwalających czerpać z walorów turystycznych bez konieczności posiłkowania się infrastrukturą noclegową. Dość dużą (trzecią co do wielkości) grupą turystów są również osoby niekorzystające z dodatkowo płatnych noclegów, lecz przebywające w okolicy szlaków turystycznych z powodu odwiedzania znajomych lub krewnych, co pozwala im na możliwość korzystania z darmowego noclegu. Z komercyjnych wariantów noclegu najczęściej wybieranym jest hotel, w tym najczęściej trzygwiazdkowy (31 spośród 53 ankietowanych wybierających opcję noclegu w hotelu). Korzystanie z hotelu jako miejsca zatrzymania w ramach rekreacji turystycznej jest porównywalne z mieszkaniem w ramach noclegu u znajomych lub krewnych (kolejno 53 i 59 ankietowanych). Dodatkowo turyści określali swój sposób zakwaterowania jako nocleg w ośrodku wypoczynkowym, kwaterze prywatnej

lub agroturystyce, campingu, schronisku lub domu wycieczkowym, pensjonacie, uzdrowisku lub sanatorium. Okazjonalnie turyści jako miejsce noclegu wskazywali pole biwakowe (5 osób) i szpital (2 osoby).

Osoby korzystające z infrastruktury noclegowej na najczęstsze miejsce swojego noclegu wybierają miejscowości: Pokrzywna, Głucholazy, a także z mniejszą częstotliwością Jarnołtówek i Prudnik. Rzadko jako miejsce korzystania z noclegu były wskazywane: Schronisko pod Kopą Biskupią, Moszczanka, Nysa, Dębowiec oraz Lubrza. Dane te dają obraz największego ulokowania ruchu turystycznego pod kątem wykorzystania baz noclegowych w Gminie Głucholazy ze szczególną faworyzacją miejscowości Pokrzywna, co może być związane z zauważalnie największą dostępnością miejsc noclegowych w tej miejscowości (m. in. Hotel Gorzelanny, Hotel Carina, Hotel Sudety, Hotel Mieszko, Szkolne Schronisko Młodzieżowe, Ośrodek Wypoczynkowy Chrobry, Ośrodek Wypoczynkowy Złoty Potok, Osada Chmielaki, Camping Złota Dolina), co pozwala przedstawić hipotezę, że realne zainteresowanie danym regionem nie wynika z jego ponad szczególnej atrakcyjności turystycznej, ale dobrze zapewnionej bazy noclegowej w połączeniu z jednoczesnym bliskim dostępem do szlaków turystycznych.

Rekomendacje:

- Tworzenie dodatkowych miejsc noclegowych w rejonie poza Pokrzywną.
- Wsparcie promocji miejsc noclegowych poza Gminą Głucholazy, szczególnie w Powiecie Prudnickim.
- Inwestowanie w bazy noclegowe w standardzie hoteli trzygwiazdkowych.
- Ukierunkowanie oferty turystycznej dla osób niekorzystających z noclegu - dodatkowe punkty gastronomiczne i kawiarnie oraz miejsca do odpoczynku.
- Zapewnienie wsparcia dla osób prowadzących obiekty turystyczne w celu dostosowania ich ofert tak, aby były bardziej atrakcyjne dla turystów

IV. Atrakcyjność turystyczna Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”

W przeważającej większości ankietowani w trakcie wizyty na szlakach w Górach Opawskich lub po odbytej wędrowce wyrażają chęć ponownych odwiedzin Gór Opawskich w celach turystyczno-wypoczynkowych. Wskazuje to na docenianie walorów tego rodzaju wypoczynku. Jedynie niewiele ponad 4% ankietowanych przeczy takiej chęci, co w ogólnym

odbiorze lokuje Park Krajobrazowy jako pozytywne w subiektywnym odbiorze miejsce do wypoczynku i turystyki.

Spośród poszczególnych aspektów oferty turystycznej Gór Opawskich na wyróżnienie zasługują takie, które wśród turystów z przewagą zostały określone jako bardzo dobrej jakości. W przeprowadzonym badaniu są to: atmosfera/życzliwość/gościnność, bezpieczeństwo oraz dojazd. Wymienione czynniki determinują obraz łatwo dostępnego miejsca, idealnego dla rodzin (w tym rodzin z dziećmi), w którym turyści mogą się czuć komfortowo. Aspektami określonymi przez ankietowanych jako bardzo dobrej jakości jednak z jedynie niewielką przewagą od średniej jakości są: atrakcje turystyczne, informacja turystyczna oraz baza noclegowa. Czynniki te wymagałyby zgłębienia opinii turystycznej na temat zakresu potencjalnie dostrzeganych przez turystów nieprawidłowości (m. in. czy problem stanowi dostępność, jakość, sposób odbioru) oraz potencjalnych działań polegających na udoskonaleniu w celu zwiększenia jakości usług obecnie świadczonych na zadowalającym poziomie. W opinii ankietowanych przewagą głosów oddanych na średnią jakość świadczonych usług charakteryzują się: transport/skomunikowanie, czystość w miejscach publicznych oraz w mniejszym stopniu baza gastronomiczna i obsługa turystyczna/usługi przewodnickie. Jednocześnie najwięcej ankietowanych jako słabej jakości określiło kolejno: obsługę turystyczną/usługi przewodnickie, informację turystyczną oraz czystość w miejscach publicznych. Z przedstawionych danych wynika, że priorytetowymi działaniami naprawczymi w celu udoskonalenia aspektów oferty turystycznej do aktualnego zapotrzebowania turystów powinny być inwestycje w kierunku poprawy czystości w miejscach publicznych, obsługi turystycznej oraz bazy gastronomicznej. Warty podkreślenia jest fakt, że żaden z badanych aspektów nie został w przeważającej mierze określony jako bardzo słabej jakości, co koresponduje z wynikami analizy w zakresie chęci ponownych odwiedzin Gór Opawskich.

Rekomendacje:

- Poprawienie infrastruktury komunikacyjnej – transport publiczny na terenie Gór Opawskich
- Wzmoczona troska o czystość w miejscach publicznych, zapewnienie większej ilości śmietników.
- Inwestycje w punkty obsługi turystycznej świadczące dla turystów usługi w zakresie przewodnictwa po okolicy.

- Dalszy rozwój aspektów atrakcji turystycznych, informacji turystycznej oraz bazy noclegowej w zakresie dostosowania do potrzeb turystów.

V. Wizja rozwoju Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”

Ponad połowa ankietowanych nie udzieliła odpowiedzi na pytanie czego brakuje w Parku Krajobrazowym Góry Opawskie, 25% ankietowanych uznało, że nic nie brakuje. Pozostałe wskazywane braki pokrywają się z kierunkami rozwoju wskazanymi przez ankietowanych tj. rozwój infrastruktury, zaplecza gastronomicznego, sieci GSM, tras rowerowych. Dodatkowo wskazane zostały braki w oznaczeniach turystycznych, koszy na śmieci na szlaku czy wyznaczonych miejsc do odpoczynku na trasie (ławek, wiat itp.). Brak udzielonych odpowiedzi może świadczyć o tym, że turystom niczego nie brakuje w Parku Krajobrazowym lub o tym, że turyści nie troszczą się szczególnie o miejsce, które odwiedzają.

Najczęściej wskazywanym zagrożeniem dla PK Góry Opawskie wśród ankietowanych jest wzmrożona wycinka drzew na terenie parku, a co za tym idzie choroby drzew i zły stan drzewostanu, a także zaśmiecanie i zanieczyszczanie terenu przez turystów odwiedzających Park. Pokazuje to, że należy zwrócić większą uwagę na to, jak problem zaśmiecania w Parku Krajobrazowym można rozwiązać. Ankietowani wskazują często brak wyznaczonych koszy na śmieci, toalety czy oznaczeń na szlakach - także tych uczulających na zakaz zaśmiecania terenu.

Najczęściej wskazywanym przez ankietowanych kierunkiem rozwoju dla Parku Krajobrazowego Góry Opawskie jest obszar turystyczny uwzględniający zwiększenie zaplecza gastronomicznego, rozwój infrastruktury (parkingi, węzły sanitarne, strefa obsługi turysty), powstanie szlaków rowerowych, rozwój turystyki transgranicznej oraz zwiększenie ilości dostępnych baz noclegowych. Ponadto turyści wskazywali także potrzebę zwiększenia ilości nadajników GSM w okolicy.

Rekomendacje:

- Zapewnienie większej ilości śmietników na szlakach i w okolicy istotnych miejsc
- Zwiększenie ilości nadajników GSM na terenie Gór Opawskich
- Rozwój infrastruktury turystycznej (węzły sanitarne - toalety na szlakach, parkingi dostosowane do potrzeb turystów)

- Budowa miejsc do odpoczynku w trasie (ławki, wiaty chroniące przed warunkami atmosferycznymi)
- Poprawa jakości infrastruktury oraz oferowanych usług.
- Inwestycje na rzecz ochrony dziedzictwa przyrodniczego, respektowanie zasady zrównoważonego rozwoju.
- Kreacja produktów o regionalnym charakterze, m.in. obiekty gastronomiczne, kreacja tradycji kulinarnych etc.
- Organizacja imprez folklorystycznych oraz o regionalnym charakterze.
- Rozwój oraz efektywna promocja ekoturystyki i agroturystyki.
- Inwestycje w edukację ekologiczną (np. stworzenie ścieżek edukacyjnych na szlakach)
- Przygotowanie zróżnicowanej i wyróżniającej się oferty gastronomicznej (tradycje kulinarne, wystrój wnętrz, oryginalne menu, imprezy kulinarne etc.).
- Rozbudowa bazy noclegowej o akceptowalnym standardzie.
- Stworzenie specjalnego systemu informacji turystycznej (witacze, tablice kierunkowe, tablice informacyjne o najbliższych atrakcjach, foldery i mapy w hotelach/schroniskach)
- Rozbudowa pól namiotowych i biwakowych.
- Kreacja produktów turystycznych, wykorzystujących łono natury.

VI. Świadomość przyrodnicza respondentów oraz ich postawy wobec istnienia parku krajobrazowego

Najbardziej znanym miejscem w Górach Opawskich jest Schronisko pod Biskupią Kopą oraz wieża widokowa na Biskupiej Kopie. Jest to znany szczyt ze względu na przynależność do Korony Gór Polski, jednakże pokazuje to, jak dla turystów jest ważna możliwość odwiedzenia schroniska na trasie - szczyty bez schronisk nie są tak często wskazywane. Często wskazywane odpowiedzi to te miejsca, gdzie istnieje możliwość bardzo bliskiego dojazdu samochodem tj. Park zdrojowy w Głuchołazach, Park rozrywki „Zaginione Miasto Rosenau”, Tama w Jarnołtówku czy Cicha Dolina - Ołtarz Polowy. Najrzadziej wskazywanym miejscem było Grodzisko Schlossplatz i Grodzisko Szwedzkie Szańce.

Większość ankietowanych wiedziała, że Góry Opawskie są Parkiem Krajobrazowym. Poprawnie wskazywano też Rezerwat. Najczęstszą formą ochrony przyrody, z którą zostały mylone był Park Narodowy.

Prawie wszyscy ankietowani uważają, że należy rozwijać i poszerzać ochronę przyrody na terenie Gór Opawskich, bądź przynajmniej utrzymać ją co najmniej na obecnym poziomie.

Znaczna większość ankietowanych dostrzega więcej korzyści z istnienia parku krajobrazowego na terenie Gór Opawskich niż zagrożeń dla środowiska naturalnego, społeczności lokalnej jak i dla przedsiębiorców.

Ankietowani uważają, że najważniejszymi zasadami obowiązującymi na terenie parku krajobrazowego powinien być zakaz palenia ognia w miejscach do tego niewyznaczonych, zakaz jazdy pojazdami mechanicznymi oraz zakaz korzystania ze sprzętu motorowodnego na otwartych zbiornikach wodnych. Zasady te nawiązują do odpowiedzi ankietowanych w zakresie zwiększenia potrzeby walki z zanieczyszczeniami oraz zbyt małej ilości drzew, zalesienia na terenie Parku Krajobrazowego Góry Opawskie.

Rekomendacje:

- Zwiększenie liczby oznaczeń zakazów na terenie parku krajobrazowego (ludzie często nie wiedzą jakie zakazy obowiązują)
- Skuteczna promocja miejsc i atrakcji innych niż Kopa Biskupia
- Dalszy rozwój w kontekście ochrony przyrody

VII. Źródła informacji na temat parku krajobrazowego, korzystanie z oferty oddziału Zespołu Opolskich Parków Krajobrazowych.

Najczęściej wskazywanym przez ankietowanych źródłem informacji o Parku Krajobrazowym Góry Opawskie są znajomi i rodzina, Internet oraz przewodniki turystyczne. Najrzadziej wskazywane zostały media takie jak prasa, radio czy telewizja. Ankietowani także nie szukają informacji w katalogach biur podróży, ulotkach czy Punktach Informacji Turystycznej. Bardzo mało ankietowanych wskazało schroniska i hotele na terenie Parku jako źródło informacji, co jest dość zaskakujące. Współpraca z sąsiadującymi hotelami i schroniskami (nie tylko tych w Górach Opawskich) mogłaby pozytywnie wpłynąć na rozreklamowanie Parku Krajobrazowego Góry Opawskie bez zwiększania zbędnych kosztów, a przy odwdzięczeniu się tym samym.

Przy najczęściej wskazywanych przez ankietowanych stronach internetowych pojawiły się te, na temat Korony Gór Polski (ze względu na przynależność szczytu Kopa Biskupia do KGP), blogi turystyczne oraz Wikipedia. Nie wskazana została żadna strona

poświęcona stricte Parkowi Krajobrazowemu, co skłania do pracy nad zasięgami i promocją takich stron.

Istnieje duże zainteresowanie pozyskiwaniem informacji na temat działań podejmowanych w Parku Krajobrazowym Góry Opawskie. Ponad połowa ankietowanych jest zainteresowana otrzymywaniem informacji poprzez serwis internetowy. Często wskazywanym sposobem pozyskiwania informacji są także ulotki w miejscach publicznych oraz poprzez newsletter.

Najczęściej wskazywane pożądane informacje dotyczą organizowanych imprez sportowo-turystycznych oraz kulturalnych, o walorach przyrodniczo-krajoznawczych, o bazie sportowo-turystycznej, a także o planowanych na terenie Parku inwestycjach.

Znaczna większość ankietowanych nie słyszała o ofercie Zespołu Opolskich Parków Krajobrazowych, co jest sygnałem dla zwiększenia zasięgów informacji i promocji w tym temacie.

Rekomendacje:

- Powstanie atrakcyjnych, aktualnych i szybko funkcjonujących stron internetowych – dostarczenie wiarygodnej informacji.
- Umożliwienie turystom informacji i rezerwacji internetowej
- Stała poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru.
- Praca nad zasięgami i promocją stron dotyczących bezpośrednio Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”
- Stworzenie newslettera, w którym będą pojawiać się bieżące informacje zgodne z zainteresowaniami turystów
- Zwiększanie zasięgów informacji i promocji na temat oferty Zespołu Opolskich Parków Krajobrazowych.